

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 59 (3221) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Különböző szabadságeszmék

Irta: Dr. Paál Árpád

A március tizenötödiki nemzeti ünnepnapon a magyar nemzet élete történetének valami korszakfordulóját ünnepeljük. Azt az önmagunk megújításáért való nagy kiállást, mellyel addigi életviszonyainkba változást kívántunk hozni, s egészen a magunk erejéből megtettük azt, hogy régi jogrendszereket szét-törtünk, hogy a bennük levő kiváltságokat szétösszuk és közös népjoggá tesszük.

Az 1848. március 15-iki pesti felvonalások és tömegmozgalmak legszínesebben a sajtószabadság kivívásában nyilvánultak meg, mikor a nyomdát az ifjúság a nép nevében lefoglalta és hatósági engedély nélkül kinyomatta Petőfi riadóját, a „Talpra magyar”-t, s azt az eleven löktetésű tizenkét pontot, amiben felsorolták, hogy mit kívánt akkor a magyar nemzet. A sajtónak ezt a felsőbbeségi ellenőrzéstől és akadályoktól való megszabadítását mindenesetre olyan cselekvésnek tekinthetjük, mely lehetővé tette, hogy az akkori magyar értelmiség a sajtó technikája útján is több öszinteséggel, zavartalanabb lélekkel fejezhesse ki a maga elképzeléseit a jövő felől.

Hogy ezek a kifejezések közös hangulat és közvélemény képződését segíthették elő, az bizonyos. Az első lelkesülések mámoren abban is szabályozóan hatottak, hogy a magyar sajtó harsónájából kirívó és ellentétes hangok nem ütköztek elő. Mind a jövőben való bizánsnak, az öszetartásnak, az együttthaladás további szükségének a buzdítását hangoztatták. Mint ahogyan a mozgalomba lendült pesti nép maga-alakította polgárőrséggel vigyázott a maga új rendjére, úgy a kivívott sajtószabadságnak is volt valami ilyen önmagát rendező, önmagát irányító, tehát *önmagát korlátozó* belső rendje. A szabadság és rend nem ellentétes egymással, hanem mélyebb értelemben egymás kiegészítője és egymás föltétele.

De a mi szűzesség a sajtószabadság pesti kirobantásában megnyilvánult, az szinte csak egy égi vonás volt a szabadságért kigyúlt magyar arcra. Ennek belülről jövő mélyeége nem tagadható. Azonban az is bizonyos, hogy a hangulatképző és nemzeti közvéleményt erősítő lendület inkább csak külső megnyilatkozás volt ahhoz képest, ami a magyar nemzet belső struktúrájában az 1848-iki március 15-ikéig végbement. Ezen a napon nemcsak Pesten volt színes és lelkes megnyilvánulás, hanem ugyanennek a napnak a reggelén Pozsonyban a magyar nemesi rend országgyűlése is kimondta, hogy maga helyett népképviselői országgyűlést, felelős magyar kormányt kíván, s egyuttal a magyar jobbágyok állapotát megszüntetni akarja, a jobbágyok által kezelt földet az ő tulajdonukba adja. Kéri ehhez az uralkodó hozzájárulását.

Még ugyanaznap délelőtt 10 órakor hajóra is szállott a magyar országgyűlés

küldöttsége, hogy Bécsbe menjen, s ott az uralkodótól és környezetétől a maga elhatározása megerősítését kieszközölje. Március 16-ikán és 17-ikén meg is történt ez a kisürgetés. A pozsonyi küldöttség a felelős magyar kormány, a népképviselő és a jobbágyok felszabadítása eredményével jött haza Bécsből. Ez volt az a korszakfordító cselekvés, mely Magyarország történelmét új alapokra helyezte. Nem úgy robbant ki a március 15-iki nap ajándékaként, hanem a magyar nemzet életének előző évtizedeiben már megindult ezért a megújulásért a küzdelem. Az 1848-ik év márciusi napjai csak ennek a hosszú, szívós és nagy öntudatoságu küzdelemnek az eredményét hozták meg, nem is a maguk hangulati erejéből, hanem abból a felgyülekezett erőfeszítésekből, amiket már 1790 óta megkezdett a magyar nemzet a maga megújulásáért. Ezeknek a feltorlaszolt erőknél, ezeknek a kiérlelődött kívánalmaknak a gátjai omlottak le az 1848-ik év márciusi napjaiban, hogy meghozzák az új nem-

zeti életben a véráramlás természetességét.

Bécs és a hozzászító konzervatív rétegek a magyar nép egész teljességére kiható alkotásokat késleltetni akarták. Aggódtak a megnövekvő magyar társadalomtól, annak ismeretlen mélységeitől. A magyar föld tulajdoni megosztásának a kérdése is akkor került először közéleti megfontolás alá. Ebben is voltak kétségek, vajjon az addigi kilencszázezer nemesi földtulajdonos helyett tízmillió földtulajdonos között nem oszlik-e szét nagyon bizonytalanul az ország. A magyar nemzetnek az 1790-ik év óta kellett fejlesztenie magában azt a gondolatot, hogy a kilencszázezer földtulajdonos helyett a tízmilliónyi földtulajdonos ugyanazon az országterületen mégis nagyobb és erősebb nemzet jelent. Amíg ebből a gondolatból magyar önbizalom lett, addig 1790-től 1848-ig évtizedek teltek el, erős belső tusakodásokkal, de végül mégis diadalmas egyakarással.

Ekként fejlődött ki nálunk egy sza-

badságeszme, mely a népetlet iránti bizalomból sarjadt. A nemzet megnagyobbodását hozta, a szélesebb megalapozást a magyar élet jövődjé számára. Jött a szabadságharc, amikor két nagyhatalommal kerültünk szembe. A két nagyhatalom azóta letűnt a történelem szinpadáról; a magyar nép megmaradt. Még a világháború nagy országomlái között is megmaradt, a szétszakítások ellenére is megmaradt. Van tehát olyan szabadságeszme, mely egy népet erőseé és maradandóvá tud tenni, ha a felszabadítás az egész nép iránti megértés, szeretet és testvériség értelmében történik. Az rendet is tud adni, mely az egymásban bizás erkölcsével tudja az egymás iránti figyelmet és megbecsülést örökösé tenni.

Van a rendnek olyan felfogása is, mely a szabadságot magával szemben ellentétes jelenségnek vagy folyamatnak tekinti. Ez a felfogás bizonyos viszonylatokban helyes lehet, de tulajdonképpen két emberi és társadalmi jószág a szembeállítás. Lehet tragikus összeütközés közöttük, de csak egyiknek vagy másiknak a túlzó erőltetése hozhat ilyen tragikumot. Mikor a rendet úgy képzelik, hogy az nem egyéb, mint valami felülről kigondolt rubrikázás, mikor az egyeseknek a rubrikán túl nő-

Szilárdan tartják állásaikat a bolsevistákkal szemben álló magyar seregtestek

Jelentős bolsevista erőket keritettek be a németek Charkovtól északra és északnyugatra. Az egész keleti arcvonalon a németek kezébe került a kezdeményezés

Megszakadt a diplomáciai viszony Finnország és az Egyesült Államok között (?)

A MTI jelenti: A 47-ik számú hadijelentés, A honvédezerkar főnöke közli:

A bolsevistákkal harcbanálló magyar seregtestek a lanyhuló ellenséges támadásokkal szemben szilárdan tartják állásaikat. A súlyos ellenséges veszteségek mellett saját veszteségeink csekélyek.

A MTI jelenti: A honvédezerkar főnökének 47-ik számú hadijelentéséhez kiegészítőül katonai körök a következőket közlik:

A szovjet harcér multheti eseményei további eredményekkel mutatják azt a fordulatot, amely bekövetkezett. A bolsevisták nagy téli támadásának utolsó lökése már mindenhol megtörték a velük szembenálló hadsereg szilárd ellenállását és a tengely-erők mindinkább magukhoz ragadják a kezdeményezést. Újabb sikeres elhárítóharcokról emlékezik meg a magyar hadijelentés. A legutóbbi ellenséges támadásnak visszaverésével az említett földi erőkn kívül a honvéd légtörök is résztvettek és mint a német hadijelentésből kitűnik, eredményesen megoltták kötelességüket. Az időjárás tovább enyhül. A nappali olvadáást éjjel még fagy váltja fel.

Ismét jó eredménnyel bombázták a németek New Castle szénközpontját

Berlin. (MTI.): A német légierő nehézharcigépei — mint a NTL értesül — a 13-ra virradó éjjel jó eredménnyel újabb támadást intézett New Castle szénközpontja ellen. Heves tüzeket figyelt meg a városban.

Berlin. (MTI.): A NTL jelenti: Március 13-ra virradó éjjel a brit légierő a Ruhr-vidék ellen intézett támadásokat. A németek ismét sok ellenséges

gépet semmisített meg. Eddigi jelentések szerint 11 gépet lelőttek. A polgári lakosságnak veszteségei voltak.

Páris. (MTI.): A NTL jelenti: A párisi sajtó szerint pénteken délután újabb angol-amerikai légitámadás érte Normandia egyik városát. Eddigi értesülések szerint a bombázásnak 50 halottja és igen sok súlyos sebesültje volt. Az angol-amerikai repülő különösen munkásnegyedekre dobtak le bombákat, amelyek az előző légitámadás során súlyos kárt szenvedtek. A romok eltakarítását még nem fejezték be, de attól tartanak, hogy az áldozatok száma még növekedik.

Stockholm. (MTI.): A Német Távirati Iroda jelenti: A Times washingtoni tudósítója attól tart, hogy megszakad a diplomáciai kapcsolat az Egyesült Államok és Finnország között. Washingtonban nem látják világos bizonyítékát annak, hogy az új finn kormány demokratikusabb lenne, mint elődje volt és hogy baloldali finn részről kérelem érkezett volna a békére vezető lépést célzó bona officia érdekében.

(Tudósításunk folytatása a 2. oldalon)

niök nem szabad. Az ilyen rendnek az erőltetése egész társadalmi rétegeket juttat fojtogatás és elszolgáltatás alá. Az ilyen rend csakugyan ellenkezik a szabadsággal. De amikor a rend az életfolyamatok nyugodt párhuzamoságát értik, akkor az életnövekedésnek megvan a lehetősége, sőt több lehetősége van meg, mint abban, ha az életek egymason keresztül vagy egymás ellen akarnak nőni. Szeretettel meg lehet érteni, hogy mikor nem sértjük egymás élet-lehetőségeit. Így lesz a rend és a szabadság lelki kiegyenlítőse.

Van olyan szabadságeszme is, mely egy bizonyos társadalmi rétegnek, a társadalomban magukat többségként érzőknek kíván korlátlan érvényesülést. Ebből lesz a kisebbségek elnyomása. A szabadságeszme így csak csakán, tökéletlenül érvényesül. Nemcsak nemzeti, nyelvi és faji különbségek miatti ilyen helyzetekre gondolok, hanem osztályrétegződések közötti különbségekre is. A népesebb osztály elfojtja, számításra kívül hagyja, társadalmi közösségből kiűzi a többit. Ehhez gyűlölet kell, mert hiszen a többségben levő társadalmi réteg, ha hatalomban van, nem szorul rá a kisebb népességű társadalmi rétegek üldözésére. A gyűlölet szabadságeszme éppen azért nem lehet tökéletes, mert ilyen kitevés, de annál könnyetlenebb üldözésekben merül ki, s a szabadság erkölcsi erőit így roszra fordítja.

A szabadságeszme aztán olyan válfajtát is ismerjük, mely éppen 1848 után korszakot alkotott a maga szabad versenyével. Ez eszme szerint az egyesek korlátlanul kereshetik a maguk gazdagodását, nyereszkehdhetnek, egymás elől elversenyozhetik az életjüket. Ennek a szabadságfelfogásnak köszönhetjük a vagyoni ellentétek szörnyű meredékeségét, a tulajdoni kényelmű gazdagságot és a földhöz ragadt, vagy földönfutó nyomort és inéget. A mostani világháborúnak is ez a szörnyű ellentét a legnagyobb okozója. Most legutóbb már a túlgazdagok országában, Angliában és Amerikában is fölfedezték, hogy ezen az ellentéten segíteni kell, annak kiegyenlítését intézményeséssel kell tenni. Roosevelt amerikai elnöktől származik az a szó, hogy szűkeges az „inégétől való szabadság” megteremtése. Ehhez viszont — és ezt már nem Roosevelt mondja — a kisebbségben levő gazdagoknak a többségben levő szegények iránti több szeretete szükséges. Meg kell szüntetni azt az előbbi képet, a többségek túlzó uralmának a fordítottját, mikor kisebbségek hamis uralma érvényesül a világ fölött. Ilyen hamis kisebbségi uralom is csak ezerszeretlen-ségből, a gazdag hatalmaknak maguk iránti túlzó önszeretetéből eredhet. Éppen ezek az önszerető urak legkevésbé alkalmasak, hogy az inégtől való szabadságot az emberiségnek elhozzák.

A szabadságeszme jövőbeli változata mindenesetre az lesz, hogy az inégben levőket föl kell szabadítani elsősorban, reménytelen, kilátástalan állapotukból. Emlékezve az 1848-iki márciusi magyar eseményekre, nekünk is szerető gondunk kell, hogy támadjon azok iránt, kik az élet szabadságában nem részesek inégük nyomoruk, tehetetlen szegénységük miatt. Ahogy 1848-ban is nemzeterősítő volt, hogy a jobbágyeséget felzabadtatták és a földtulajdost a küzdő néppel megosztani kezdték, úgy nemzeterősítő lesz az is, ha az inégben és elfulladó nyomorban levőket is felzabadtítjuk. Csak az a szeretet kell hozzá, amivel 1848-ban is az akkori magyar nemesség átölelte a magyar nép küzdő rétegeit. Csak szeretet kell, hogy a szabadság, a magyar nép szabadsága örökre megerősödjék a testvériség melegétől.

Orel térségében beszüntették a támadást a bolsevisták

Tudósításunk folytatása az 1. oldalról
Berlínből jelentik: (MTI) Az Interinf jelentik: A több, mint 4 hónapos elkecsodott téli csata után, amelyet a bolsevisták emberben és hadianyagban való óriási bevetéssel folytattak, a német és szövetséges erők nemcsak messzemenően kigyenyolyozták, hanem az egész keleti arcvonalon a németek kezükbe juttatták a kezdeményezést. Immár minden szakaszon függetlenül megszabják a szovjet hadvezetésnek a cselekvés törvényét. Amióta a német támadó kötelékek töretlen erővel folytatják előnyomulásukat, a szovjet seregek máris olyan mértékű hadmozdulatokat hajtottak végre, amelyek kihatással vannak az egész keleti harctér helyzetére.

Március 10. óta Charkovtól nyugatra harcoló erős páncélos és gyors gépesített kötelékek lendületes északi irányú támadással olyan nagy területet nyertek, hogy a szovjet csapatoknak már csak néhány ut áll rendelkezésre a menekülésre. Most azután a német gyalogos kötelékek merész rajtaütéssel ezeket az utakat is elvágták.

Mivel ugyanakkor Izjum vidékén erős német egységek elérték a Donoc partját, a Charkov körül álló szovjet erőket sikerült elzárni. A szovjet csapatok minden biznnyal megkísérlik délkeleti irányból felvonuló erők segítségével megmenteni a fenyegetett kötelékeket. Ezek a délkeleti irányból felvonuló esők azok a csapatok, amelyeket a szovjet hadvezetés a miuszi arcvonalról kénytelen elvonni, úgy hogy itt is kénytelen volt a Matvejev-Kurgan mellett folytatott nagy támadást megszüntetni. Ezzel a felmentő kísérlettel szemben a német hadvezetés máris megtette a szükséges lépéseket, amelyek hatása már mutatkozóban van. A német támadócsapatok Charkovtól északra és északnyugatra erős bolsevista erőket kerítettek be. Megemmisítésük folyik. A bolsevisták megszüntették támadásaikat az orli arcvonalon. A középső szakaszon az arcvonal megrövidítése céljából természetesen folynak a hadmozdulatok. A többi arcvonalról nincs jelentős eseményről beszámoló hír.

A tengerentuli franciákat is harcra vonják az angolszász szövetségesek

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távírási Iroda jelentik: Az angol hírszolgálat diplomáciai munkatársa szerint Eden látogatása Washingtonban diplomáciai következménye a csatlomai értekezletnek. A megbeszéléseknek nincsen megszabott programja, mert az Egyesült Államok és Anglia között nincs nagy horderejű politikai kérdés. Eden Roosevelttel, Hullal és

más államférfiakkal folytat tárgyalásokat, és kétségkívül több kérdést is érinteni fognak. A washingtoni megbeszélések egyik legfőbb tárgya a tengerentuli franciák hatáso és egységes harcbevétele. A tárgyalások minden biznnyal a háboru utáni kérdéseket is érintik. Szerepet fog játszani a tárgyalásban Litvinov, amerikai szovjet nagykövet is.

Ítéletet hirdettek a szalacsi halálosvégü verekedés bűnygyében

Nagy Antalt négyhónapi, Kurilla Gábort hathónapi börtönre ítélte, Tarr Józsefet és Elek Jánost felmentette a bíróság

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i törvényszék Várad-tanácsa pénteken délután folytatta a szalacsi halálosvégü verekedés bűnygyének főtárgyalását a további vádlottak és a tanúk kihallgatásával. A vádlottak valamennyien tagadták, hogy résztvettek volna a Horváth József halálát okozó szürkálásban. A tanúk közül Oláh József vallott a vádlottak ellen, de azt is kijelentette, hogy a szurony Bartha (Bádé) kezében volt, akit egyébként ebben az ügyben halál- okozó súlyos testiértés büntette miatt jogerősen már 22 hónapra ítéltek. Mayer Gergely, a védelem tanúja úgy vallott, hogy hallotta, amikor Bartha András (Bádé) ezt mondotta:

— Jaj Istenem, csak a szurony ne lett volna nálam!

S később, amikor megkérdezte Badet, az kijelentette, hogy:

— En szúrtaam le!

A főtárgyalást szombat délelőtti 11 órákor folytatta a törvényszék a szittal elsőnek az ügyész vádbeszédére került sor.

Dr. Sahia Tóth Rafael kir. ügyész vádbeszédében hangzott, hogy ebben a bűnygyben tulajdonképpen nem a tettest keresik, hanem azt, hogy az el-

halt sértett bántalmazásában kik vettek részt. Eldöntendő az is, hogy a vádlottak szándékosan vettek-e részt a bántalmazásban. A törvényszéki orvosszakértő úr szakvéleménye szerint a négy szúrás seb szuronytól származik, tehát valószínűnek látezik, hogy a tettes Bartha volt; azt a tényállást, is lehet azonban fektetni, hogy a vádlottak valamennyien, egyaránt résztvettek a néhai sértett bántalmazásban a magartartásuk teljes mértékben kimeríti a bűnygyedi bűnygyesség fogalmát. Miután azonban Bartha András tettesei minőségét nem lehet megnyugtatóan megállapítani, kért a vádlottakat a 308-ik szakaszban körülírt bűnygyekmennyben bűnygynek kimondani és őket szigorúan

Mozik műsora:

APOLLÓ: Pista tekintetes úr.
BELVÁROSI Bajtársak.
KORONA: Szerelmi álmok.
CASINO: Sebastopol páncélos.

megbüntetni.

Az ügyész vádbeszéde után dr. Hosrszú Gyula, Nagy Antal és Kurilla Gábor védője mondotta el védőbeszédét. Emlékeztetett Bartha Bádé András vallomására, mely szerint őt már, mint tettest 22 hónapi börtönre ítélték ebben az ügyben s ő ezt a büntetést most tölti. A tettes tehát megvan s a törvényszékre így nem járulhat más feladat, mint annak vizsgálata, illetőleg eldöntése, hogy a vádlottak milyen minőségben működtek közre Barthanak a bűnygyekmenny elkövetésében. A szurások Barthatól eredtek s hogy az ő kezéből a szuronyt kivették volna, szinte kizárt dolog.

A védő itt emlékeztet Oláh József szavaira, amely szerint „a bajonett Bartha kezében volt”. Nagy Antalnak semmi köze a bűnygyekmennyhez, ő a tanvallomásokban sem szerepel. Oláh József kivételével, aki azt vallotta, hogy Nagy Antal kezében bicseka volt s ezzel őt is megerőzt. Kurillával szemben akad némi bizonyíték, de az sem megnyugtató. Állítólag ő fogta volna le a sértettet, amikor az az egyik szurást kapta. Bizonyíték hiányában kérte védenec felmentését.

Ezután Tarr József (Micsek) védője, dr. Hasas Emil mondotta el védőbeszédét. Hivatkozott Bóthy Kourád törvényszéki orvosszakértő véleményére, mely szerint csak két tettes szúrta. Kérte védenecnek a vád és következményei alól való felmentését.

Várad-i tanácselnök ezután a vádlottakat kérdezte meg, hogy kívánják-e még valamit előadni az utolsó szó jogán. Valamennyien ismétetlen hangoztatták, hogy nem voltak jelen a sértett halálát okozó szürkálásnál. A tanács ezután ítélethozatalra vonult vissza.

Két és fél órai tanácskozás után, délután háromnegyed 3 órákor hirdette ki ítéletét a bíróság. Eszerint: az elsőrendű vádlottak, Nagy Antalt, a vád alapját képező halál okozó súlyos testiértés büntette helyett, súlyos testi értés vétségében mondotta ki bűnygynek és ezért négyhónapi fogházra ítélte, amelyet az előzetes letartóztatással kitöltöttnek veft. Kurilla Gábort a vádbeli eszelemenyben bűnygyedi bűnygyességben találta bűnygynek és ezért hathónapi börtönbüntetéssel sújtotta, amiből négyhónapot veft kitöltöttnek. — Tarr Józsefet és Elek Jánost bűnygyekmenny hiányában felmentette a bíróság.

Az ügyész mind a négy esetben feltehetően, míg a védők részéről Kurilla Gábor ügyében jelentettek be fellebbezést. A bíróság a védők kérelmére elrendelte a vádlottak azonnali szabadlábra helyezését.

Hétén, a március 13-iki nemzeti ünnepnapon lapunk is munkaszüneteltart. Tehát legközelebb kedden, március 16-án fogunk megjelenni.

Jöjjen a „Mátyás” esteceembe Katolikus Kör Szilágyi D. u. 5.
Ízletes konyha!
Kitűnő italok!
Minden vasárnap zenedélután
Horváth Koka József cigányzenekara muzsikál
Figyelmes kiszolgálás Telefon 18-50

Négyhetes szovjet megszállás után Charkov újra német kézen van

Nagy szovjet bekerített egységek állnak megsemmisítés előtt. Három szovjet hadsereget semmisítettek meg a charkovi csatában

Berlinből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Svájci lapok londoni jelentése szerint Charkov elestének már közvetlen veszedelme is erős benyomást gyakorolt. A vélekedés az, hogy a Vjazma övezetében végbement szovjet előnyomulás nem tekinthető kárpótlásnak a Donec vidékén szenvedett súlyos veszteségeikért.

Ankarából jelentik: Ideérkezett hírek szerint kubbisevi angol nagykövét a külügyi népbiztosságon közölte, hogy Nagybritannia a háború folyamán megvalósított területmódosításokat nem tekinti kötelezőnek a Brit Birodalom, az Egyesült Államok és a Szovjetunió területváltozásai tekintetében, csupán a tengelyhatalmak és azok szövetségeseik övezetében létrejött területmódosítások tekintetében.

Elvesztették a bolsevisták kezdeményezési lehetőségüket

Berlin. (Interinf.) A keleti arcvonal déli szárnyán harcoló német támadó csapatok Charkovban a Vörös-téren állanak és ezzel a város négy heti átmeneti bolsevista megszállás után ismét német kézre került. A német csapatok előnyomulása Charkovba egy nagyszabású hadművelet keretében történt. Miután ettől a területtől délre, délkeletre és délnyugatra három bolsevista hadsereget megsemmisítettek, a német csapatok lélekzetelállító iramban törtek előre észak felé. Egyik fontos vasútvonalat és utat a másik után foglalták el. A németek először a város déli szegélyén törtek előre, azután nyugat felé, majd észak felé haladtak, végül keletről is elérték a várost és ezzel teljesen bekerítették. A nagy kiterjedésű német támadó arcvonal különböző helyein a legutóbbi két nap alatt újabb és újabb nagy szovjet csapatokat kerítettek be és semmisítettek meg.

akart befutni. Három gőzöst 20.000 tonnával eltaláltak. Egy 8.000 tonnás teherhajót elsüllyesztettek. Egy 10.000 és egy 5.000 tonnás hajón tüzek keletkeztek. Eltaláltunk egy brit rombolót is. Tíz ellenséges gépet lelőttünk.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Berli-

Nachtausgaben az egyik haditudósító közlése alapján beszámol egy bolsevista főiskolai német nyelvi-lector filológus vallomásáról, aki mint szakaszvezető szolgált a hadseregben és német fogságba esett. Kihallgatása során megkérdezték a bolsevistát, vajon, miért épp a német nyelvet vezették be első idegen nyelvként a bolsevista főiskolákban, először kitérőleg válaszolt, — majd kijelentette, hogy a németet azért tanították első idegen nyelvként, mert számítottak arra, hogy Németország lesz a második nagy ország, ahol a bolsevizmus uralomra jut és akkor majd ekezer iskolázott tisztviselő megy Németországba. Ezt a szovjet köztársaságot egymillió hadseregnek kell majd biztosítani. Ennél érthetőbben senki sem mondhatta meg nekünk — írja a német lap — mi várt volna ránk és egész Európára, ha a német véderő nem szállt volna szembe a szovjet veszéllyel.

Továbbra is fennáll az ellentét az angolszász szövetségeseik között

Helsinki. (MTI) Az egyik finn lap vezércikkben foglalkozik az angolszász szövetségben beállt bizalmi válsággal. A lap kétkedéssel fogadja, hogy az angolszászok hagyják elfajulni a válságot, de tény, hogy a két csoport között a hagyományos gyűlölködés fennáll. Az angolszászok attól tartanak, hogy a szovjet hirtelen irányt változtat és ezért mindent elkövetnek az ellentétük elsimítására.

Helsinki. (MTI) A finn sajtó szomorú évfordulóról emlékezett meg. Pénteken volt három éve annak, hogy Finnország 105 napi hősi harc után kénytelen volt aláírni a békeszerződést a Szovjetnek. A súlyos békefeltételekhez járultak ké-

sőbb a békekötést követő idők eseményei is. A szovjet kormány a békekötés után nem leplezte le szándékait. A Szovjet magatartása jelölte ki Finnország útját, amelyen elindult és amelyen a jövőben is haladni fog — írja az Ajan Suunta.

Súlyos élelmezési zavarok Angliában

Berlinből jelentik: (MTI) Gagnon kanadai képviselőnek a megállapításával kapcsolatban, amely szerint a Szent Lőrinc folyóban és a Szent Lőrinc öbölben ellenséges buvárnaszádok 30 hajót süllyesztettek el, nem pedig

20-at, mint ahogyan a kanadai kormány közölte, a Német TI úgy érte-ült, hogy ez az adat megegyezik az annakidején német részről közölt adattal.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A véderő főparancsnok-sága közli: Tengeralattjárók a legutóbbi 24 óra alatt a Földközi-tengeren, az Északi-tengeren és az Atlanti-óceánon kitűnő eredményeket értek el. Észak-Afrikába, a Szovjetunióba és Angliába tartó karavánokból elsüllyesztettek 11 hajót 75.000 tonnával. Öt hajót megtorpedóztak. Ezzel a három legutóbbi nap során 47 hajót süllyesztettek el 282.000 tonnával.

Genf. (MTI) A Német TI jelenti: Londoni jelentés szerint az alsóházban Shinwell képviselő kijelentette, hogy a most folyó háború során sohasem viseltetett bizalommal a brit tengerügyi hivatalvezetősége iránt. A kereskedelmi hajókban elszennvedet veszteségekről való hallgatás mindenki előtt gyanús. A továbbiak-

ban hangsúlyozta, hogy az angol népnek ma sokkal kevesebb ennivalója van, mint amennyire szüksége volna. Sothby képviselő kijelentette, hogy a tengerügyi hivatal, a tengeralattjáró veszedelem elhárításában csődöt mondott.

Berlin. (MTI) Illetékes helyen közönséges hírlapi kacsának minősítik az angol részről terjesztett hírt, amely szerint a német haditengerészet a Genfi-tó partján támaszpontokat épít.

Genf. (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelentik: Mint a newyorki rádió közölte, a washingtoni brit légügyi attasé kijelentette, hogy a jövőben a brit bombázóknak fokozott erővel kell támadni a német városokat.

Selyemharisnya
Divatövek
Kombinék
Hálóing
Női nadrág

Férfi ing Himzőfonál
Nyakkendő Zippzár
Piyama Szalagok

Gyermek gumi-pelenka
Gyermek gumi-nadrág

Szabó

SAS PASSAGE
(Zöldfia bejárónál)

Washington. (Bud. Tud.) Litvinov washingtoni szovjet nagykövet Standley amerikai nagykövet nyilatkozatával kapcsolatban kijelentette, hogy a szovjet által felhasznált hadianyag nagyrészt maga a szovjet állította elő, mindazonáltal az Egyesült Államokból szállított hadianyag is óriási mennyiségű.

Meglátogatja-e Roosevelt Stalint?

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Washingtoni jelentés szerint Roosevelt a sajtóértékeztelen arra a kérdésre, hogy meglátogatja-e Stalint, sokat mondó mosollyal azt válaszolta, hogy ebben a kérdésben még nem foglalhat állást.

Eden Washingtonba érkezett

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Eden angol külügyminiszter, mint a brit hírszolgálat jelenti, az északamerikai kormány meghívására Washingtonba érkezett. A háborúval összefüggő kérdésekről fog tanácskozni az északamerikai kormánnyal.

Rövidesen kézrekerülnek a Mussoini-téri betörők

Nagyvárad. Saját tud. Nagyszabású bűnügyben nyomoz két nap óta a nagyváradai rendőrség. Az ügy előzményei a következők:

Csütörtök este két fiatalember csegett be özevgy Stern Józsefné Mussoini-tér 2. szám alatti lakásába. A fiatalemberek detektívnek mondták magukat és „házkutatást” tartottak, amelynek során magukhoz vettek 90 ezer pengő készpénzt, 23 ezer pengő betétkönyvet és mintegy 40 ezer pengő értékű ékszeri. Ezután felszólították az özevgyet, hogy kövesse őket a rendőrségre. Mialatt özevgy Stern Józsefné a másik szobába kabátját és kalapját felvette, a két fiatalember kerekelt el. Az áldetekívők kézrekerítése érdekében a rendőrség megtett minden intézkedést s minden remény meg van arra, hogy a tetteseket, akik összesen 150 ezer pengő értéket zsákmányoltak — rövidesen sikerül kézrekeríteni.

Amig 'On alszik

a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhé és fájdalommentes kiürülést. Kellemes hashajtó: **DARMOL**

tettek meg. Más szovjet kötelékek ugyanez a sors előtt állanak. A szovjet vezetőségnek mindenütt le kellett mondani arról, hogy folytassa a nagy támadást. A bolsevisták elvesztették kezdeményezési lehetőségüket. Ez a körülmény a Donec és a Dnyeper között megkezdett merész német hadműveletet jelentőségét a helyi jelentőség felé emeli. A szovjetnek most már nem állanak tartalékok rendelkezésére, amelyek az utóvéd német erők áttörésére képesek volnának.

Észak-Tuniszban helyi jelentőségű harci tevékenység folyt. Brit páncélosokat már az állások előtti térségben visszatérésre kényszerítettünk. A tuniszi arcvonal többi szakaszán nyugalmos volt. Német gépek csütörtök délután és péntekre virradó éjjel megtámadtak egy ellenséges hajókaravánt, amely Bougie kikötőjébe

Torlódás lesz!

TAVASZI KABÁTJÁT, BALLONJÁT

adja most, idejében **tisztíttatni**

VÉGH céghez Bémer-tér 2, Lillom-utca 2. Szent László-tér 1.

Személyesen vesz részt a bolgár követ a nagyváradai magyar-bolgár kultüresten

Fontos közellátási kérdéseket intézett el a polgármester Budapesten

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester most érkezett haza budapesti útjáról és ezzel kapcsolatban a következőket hozta tudomásunkra.

— Az Országos Szociális Felügyelőség az ONCSA költségvetés tárgyalására március 10-ét tűzte ki, melyre meghívta a város polgármesterét és az előadókat. Ezen a tárgyaláson saját kivül részt vett dr. Dalló Gyula tanácsnok, vitéz Bartha Balázs számvéviségi főtanácsos és Kovács József számvéviségi tanácsos.

— A tárgyalás alkalmával az ONCSA költségvetését elfogadták és ez alkalommal sikerült Kádár Levente államtitkárnál keresztülvinni, hogy a Horthy István telepen az építkezéshez még szükséges területet a Közlöletű szövetkezet megvásárolhassa. az ehhez szükséges cirka 300.000 pengőt rendelkezőre bocsátotta. Ugyezintén elfogadta azon előterjesztést is, hogy a Horthy István telepen egy napközi otthon létesíthessék, egy külön segély alappól.

A kereskedelmi miniszteriumban igen fontos és nagyjelentőségű tárgyalás folyt le a hó 11-én a Teleki-utca burkolása ügyében. A tárgyaláson a kereskedelmi miniszterium részéről részt vett Rostás István min. tanácsos és Szalamin műszaki főmérnök, a város részéről Hlatky Endre főispán dr. Soós István polgármester és Hergár Viktor műszaki tanácsos, a városi választás részéről Kelety Károly igazgató és a Magyar Utépítő r. t. képviselői. A tárgyalás a városra nézve sikeresen végződött, minthogy a kereskedelmi miniszterium hajlandó a szükséges síneket rendelkezésre bocsátani, úgy, hogy ezen az alapon a Teleki-utca burkolásának semmi akadály nem lehet. Valószínű, hogy a jövő héten már hozzákezdnek a munkálatokhoz.

Igen fontos tárgyalás folyt le a belügyminiszteriumban, amelyen részt vettek a honvédelmi és földművelésügyi miniszterium képviselői is, bizonyos területesére vonatkozólag, amely a honvédelmi miniszterium kívánásának megfelelően fog eszközölni.

A belügyminiszterium jóváhagyta a temető szabályrendeletét, ugyezintén jóváhagyta a tisztviselők szabadságára vonatkozó szabályrendeletét.

Sikerült keresztülvinnem és magammal hoznom a belügyminiszterium jóváhagyását a 4. számú állami utcai kapcsolatos kölcsönfelvételre vonatkozólag.

Az iparügyi miniszteriumban meg tárgyaltam a Bémer-téri héraldó építésiével kapcsolatos ügyeket. Majorócsy miniszteri tanácsos március 25-én jön le Nagyváradra, akkorára összehívjuk a helyszínére a városrendezési bizottságot és ugyanezen időre hívom meg Budapest székesfőváros, Székesfehérvár és Debrecen város ezakértőit is.

Igen fontos tárgyalásaim voltak a közellátásügyi miniszteriumban. Sikere

it kiutaltatnom 1 és fél wagon margarint, fél wagon libaszirt és dísznézirt, úgy, hogy a zsirellátás szempontjából jelenleg a helyzet teljesen kielégítő. A husellátás kérdésében is tárgyaltam és ebben az irányban megnyugtató kijelentést kaptam, minthogy a kérdés a közeli napokban országos rendellel szabályozva lesz. Hosszas tárgyalásaim voltak a Hangya bérbizlalási szerződésével kapcsolatban a kormány biztosítására nézve és itt is kedvező eredményt értem el.

Eljártam a Hestosztálynál, a város részére kiutalandó Hestmennység

ügyében és a cukorosztálynál a kisok-részek részére kiutalandó cukormennyiség félemlése ügyében.

Végül megállapodtam a Magyar-Bolgár Társasággal, hogy a magyar-bolgár kultürestet a jövő héten, azaz március 19-én, a bolgár követ jelenlétében megtartjuk, ugyanakkor megalakul a Magyar-Bolgár Társaság első vidéki fiókegyesülete. A bolgár követ személyesen vesz részt az ünnepségen és Nagyvárad lesz az első város, ahol a bolgár követ megjelenik a bolgár nagvárság reprezentálása céljából.

Vasárnap délelőtt a Református Kulturpalotában tartják meg a MEP nagygyűlést

(Nagyvárad.) Mint már közöltük a MEP nagyváradai törvényhatósági szervezete karöltve a vidéki szervezetekkel vasárnap délelőtt fél 12. órakor választmányi nagygyűlést tart, amelyen az ünnepi beszédet Kólcsey István országgyűlési képviselő, a MEP országos ügyvezető alelnöke tartja. Kivüle dr. Hlatky Endre és dr. Cziffra Kálmán főispán, Sulyok István felsőházi tag, nyug. református püspök, dr. Molnár János pápai praebátus, vitéz Leel-Ossy Árpád országgyűlési képviselő, dr. Olasz Vilmos, a Kereskedelmi Iparkamara főtákkára és vitéz Major Imre kisgazda, szóval fel. A nagyjelentőségű összejövetelen a vármegye felsőházi tagjai és országgyűlési képviselői teljes számban részt vesznek.

A pártvezetőség ezuton is értesíti az érdekelteket, hogy az eredetileg a városháza nagytermében megtartani tervezett gyűlést a nagyobb befogadóképességű Református Kulturpalotában tartják meg fél 12. órakor.

Nagy sikere Volt az Emerikána második vitaestjének

P. Röss Bertalan a keresztény egység útjáról beszélt

Nagyvárad. Saját tud. Megemlékeztünk lapunk hasábjain az Emerikána vitaest-sorozatáról, mely a Katolikus Kör előadótermében folyik a priorátus rendezésében.

Március 10-én, szerdán este nagy érdeklődés mellett folyt le a második vitaest, melynek egyetlen előadója P. Röss Bertalan dr. kapucinus atya volt, aki ötnegyedórás, de mindvégig lebilincselően érdekes beszédben mutatott rá a keresztény népek egyesülésének döbhenetes erjű kötelezettségére. Az előadás két részből állott; az első rész alapos részletességgel és meggyőző erővel vázolta az Ur Jézus életprogramját az istenország felállításáról, melynek megvalósítása az igazság és szeretet törvénye szerint azonban kétezer év alatt sem sikerült. Az előadó mélyreható betekintéssel felvonultatta a halgatóság előtt a kereszténység történelmének ama vonásait és tényezőit, melyek az arianizmustól kezdve egész a mostani korig csupán arra voltak jók, hogy a keresztény lelkeket egymástól elidegenítsék, majd becsúsznak elő részét így foglalta össze: „Isten-ország még nem valósult meg, mert 1. az európai kereszténység az 6 értelmi és akaratú életét nem az Ur Jézus által megjelölt úton alakította, hanem a tárgyi igazság elhomályosításával a saját alanyi gondolkodását tette meg Krisztus törvényé-

nek; 2. mert elkövette a legnagyobb merényletet a Krisztustól nyert feladatok megvalósítása ellen akkor, amikor Krisztus köntösét szétszakította, vagyis amikor az egyetlen kereszténységet több, egymással évszázados versenyre, sőt csatákra induló táborra osztotta.”

Az előadás második része ennek a meg nem valósult istenországnak problémáját abban kívánta megoldani, hogy a keresztények térjenek vissza az alázatos istenszolgálat szófogadó és szerető lélekhez, majd ennek alapján a keresztény egységhez, mely azonban nem csupán lelki egység, hanem hit- és fejelemegység. Ennek az egységnek létrejöttéhez pedig feltétlenül szüksége van a keresztényeknek arra a tudatra, hogy az isten-ország mindaddig nem jön el, míg a világ keresztényei egymással ellentétes táborokban akarják szolgálni az igaz Istent. Kiemelte az előadó azt is, hogy a keresztény hitegység megteremtésének kötelezősége nem csupán magyar feladat, hanem az európai kultúrnépek közös kötelessége. De hazánk sokat tehet e fölséges gondolatnak megvalósítása terén. Ebbe a programba tartozik az a számos és igen értékes eszmefuttatás, mely a Magyar Szemle, a Pester Lloyd, a Református Élet hasábjain ugy katolikus, mint református szerzőktől megjelent, akik közül első helyen Kelemen Kriszton, Ravasz

Megnyilt PANNONIA Söröző

Zónák, kisadagok, Szeszes italok. Déli menü P. 1-80

László és Révész Imre cikkei sok biztató kilátást nyújtanak. Külön értéknek jelölendő meg P. König Kelemen munkája, mely új lapuak, az Egység útjának kiadásával igyekeznek a keresztény magyarokat egymás lelkéhez és megbecsüléséhez közelebb hozni. Maga az előadó azt ajánlja, hogy mindkét keresztény tábor vezetői gondoskodjanak arról, hogy híveik között a támadó és bántó megnyilatkozások és megvető nyilatkozatok megszűnjenek a ezek helyét az egymás értékeit elismerő és megbecsülő szerető lelkület foglalja el.

A vitához dr. Hanzsly Lajos püspöki titkár, a korporáció lelkésze, dr. Balás László kir. ítélőtáblai elnöki titkár, dr. Balogh József MÁV fűtőházi főnök, Krasznay Pálné és Hubay Erzsébet tanárnő szoltak hozzá; a hozzászólásokra az előadó P. dr. Röss Bertalan válaszolt.

Az értékes vitaestet Hasznos Imre prior összefoglalója zárta be.

Közel 10.000 rádió-előfizető jelentkezett januárban

A Magyar Tudósító jelenté: Beszámoltunk már a posta december havi rekordforgalmáról. A december havi csúcsforgalom után január hónapban rendszerint erős visszaesés tapasztalható. Az 1943-as év januári forgalma a várakozásnak megfelelően alakult 11,1 százalékkal volt kisebb, mint az 1942. decemberében. Az előző hónaphoz képest csak a távbeszélés, rádió-előfizetés száma, valamint a számlált helyi beszélgetések forgalma emelkedett. Meglepo a rádióelőfizetők számának igen erőteljes emelkedése. Egy hónap alatt közel 10.000 új előfizetővel növekedett az engedélyesek száma. Budapesten a rádióelőfizetők száma január végén elérte a 215.506 főt. A januárban felvett csomagok száma közel félmillióval volt kevesebb, mint amennyi 1942. októberében, novemberében, illetőleg december havában volt. Az előző év januárjához képest — az értéklevelek, valamint takarékbé- és kifizetések kivételével — általában minden küldeményfaj forgalma erőteljes emelkedést mutat. A filléres csomagok darabszáma például 79,9 százalékkal volt több, mint az előző év januárjában. A munkaegységekben kifejezett forgalom 22 százalékkal haladta meg az 1942. januári forgalmat.

MÁRCIUS 19—25. KÖZÖTT SZÜNÉTEL TÖBB MÁVAUT AUTOBUSZ KÖZLEKEDÉSE

A MÁV igazgatósága közli, hogy a tüzelőanyagokkal való takarékoskodás érdekében több MÁVAUT autóbusz egy hétre elrendelt forgalmi szüneteltetés idejét több helyen tévesen közölték. A szünetelés március 19-től 25-ig tart.

Erdélyi

álló fajalmák

Pompás ízű jónathán, batul, aranypármen, pónyik és rannettek leolcsóbb napi áron még kaphatók

Jurcsáknál Mussolini-tér
Telefon 11-96

TEPLOMOK ÉS ÜNNEPNAPOK A SZOVJETUNIÓBAN

Egy kis izelítő a bolsevista világ rejtelseiből

Mint ismeretes, a bolsevista forradalom után hamarosan sor került az egyház vagyonának lefoglalására. Az „állam és egyház szétválasztása” elnevezésű rendelet szerint ez alól csupán a templomok képeztek kivételt. Habár ezek is állami tulajdonná váltak, kezdetben továbbra is szolgálhattak istentiszteleti célokra és a felekezetek rendelkezésére lehetett őket bocsátani. A rendeletet szószerint értelmezve, minden egyháznak jogában állt új templomot emelni, de ha elkészültek, rögtön az állam tulajdonába mentek át, mert „a vallási egyesüléseknek semmiféle tulajdonjoguk” nem lehetett. Amellett oly teljesíthetetlen feltételekhez szabták a templomok építését, hogy a gyakorlatban ilyen eset tényleg sohasem fordult elő a Szovjetben. Ha egy felekezet templomot óhajtott igénybe venni, minden egyes esetben külön meg tárgyalni szerződést kellett kötnie a hatóságokkal, amelyben bérfizetésre és minden teher viselésére kötelezte magát — még csak nem is a jogokkal nem rendelkező felekezet, hanem a szerződést aláíró több magánszemély. Fizetni kellett a telek- és házadót, különböző biztosítási díjakat, az épületjavítási költségeket, a fűtést és világítást. A házbert és adókat rendszerint visszamenőlegesen és teljesen önkényesen újból és újból felemelték. Sokszor arra is kötelezték a templom bérleit, hogy köveztessék ki az épület előtti utcát. Egyáltalán annyi mindenféle terhet róttak a bérlo felekezetre, hogy lehetlenséggel volt határos valamelyik templomban istentiszteletet tartani. A tűzkárbiztosítási összeget például leégés esetén nemcsak újjáépítésre, hanem az illetékes „végrehajtó bizottság” határozata értelmében esetleg „általános kulturális szükségletek fedezésére” is fel lehetett használni. A templom elvehető, ha az egyházközség nem képes a terheket viselni, vagy ha az épületre állami és közérdekből szükség van és bármikor lebontásra ítéltető, ha „rozzantnak” nyilvánítják.

Nyilvános illemlhely kápolnákhoz!

Az istentelenek szövetsége és a kommunista párt által megszervezett lakosság persze tömegesen igényelte a templomépületeket egyéb célokra. A szebbnél-szebb templomok így lettek vendéglők, szállodák, mozik klubok, színházak, raktárak, garázsok, pajták, áruházak. Ha panaszt nyújtottak be egy városban, hogy kevés a park és kert, egyszerűen eltüntettek egy templomot. A moszkvai Arber-téren álló világhírű Szent Tichon-kápolnát nyilvános illemlhelynek rendezték be „közszükségletből” ugyan-

gy a jaroszlavi Szent Balázs-egyház. Moszkvában egyébként a bolsevista forradalom előtti 600 templom közül már 90 áldozatul esett a csákánynak és egy-két kivétellel a többi is mind profán célokra szolgált. A szovjet szerint minden templombezárás jogos cselekmény, ha a lakosság többsége kívánja. Bezárásra, átalakításra vagy lebontásra javaslatot tehet nemcsak a helység lakosainak gyűlése, hanem maga a helyi hatóság és a szovjet központi bizottsága is. A lakosok szavazhatnak a javaslat mellett és ellen, de aligha fordult elő, hogy

Szent Miklós napja helyett: Fagy Apó

A bolsevizmus hosszú éveken át hiába próbálta eltüntetni a karácsonyfát, végül ismét megengedték a felállítását, de csak újév napján. A „Moszkvai Ujság” 1938 december 10-i számában olvastunk egy hirdetést, amelyben a kereskedelmi népbizottság központi áruháza „fenyőfadiszteket” ajánlott megvételre, sőt nagy választékot ígért a „Fagy-apó” (Mikulás) alakokban is.

A Szevjetunió ünnepnap-szabályzatát a munkatörvény tartalmazza. Eszerint a következő ünnepnapjai vannak a vörös polgárnak: Január 1. — Évforduló, január 9. — Az 1905-ös Téli Palota előtti tüntetés emléknapja, január 22. — Lenin halálának napja, május 12. — Az orosz monarchia el-

valaki is ellene mert volna szavazni. Másnap már egy zárt vasuti kocsi utazott volna Szibériába vagy Murmanszk felé. A régi Szentpétervár egyik hírességében az Izsák-katedrálisban 1929 november 7-én nyit meg a leningrádi vallásellenes muzeum, ugyanott a Wladimir-katedrálisban az „istentelenség könyvtárát” rendezték be, a Romanov-emléktemplomból pedig a tejszövetkezeti központ igazgatósági épülete lett.

leni forradalom napja, július 18. — A párizsi forradalom napja, május 1. — Az internacionálé napja, július 5. — A szocialista szovjetkötársaságok alapításának napja, november 7. — A proletár forradalom vagy az alkotmány napja. A keresztény egyházak ünnepnapjai tehát mind megszűntek. A Transzkaukázusi népbizottság elrendelte 1924 december 24-én, hogy a december 25-e és 26-a pihenőnap legyen. Az ottani „Sarja Wosztoka” újság ugyanekkor felszólította a munkásságot, hogy ne tartson pihenőt az egyházi ünnepnapokon, tehát szembe helyezkedett a kormánnyal. A felhívásnak nemcsak a saját kiadóhivatal, hanem a transzkaukázusi vasutak, a villamosársaság, 2 nyomda és 17

gyár munkásai is engedelmeskedtek, mire a kormány a január 2-át és 3-át jelölte ki pihenőnapul ezeknek, de még ezt sem fogadták el.

Az 5 napos munkahét bevezetése óta természetesen a vasárnap is megszűnt. Helyette minden hatodik nap „szociális pihenőnap” lett, amit a lakosságra való tekintettel igyekeztek mindig mégis csak vasárnapra tenni. A hivatalos „Vallásellenes tanönyv” a következőket mondja az egyházak ünnepnapjairól: „A régi élet egyik legutálatosabb maradványa az egyházi ünneppnap”. Az istentelenek mozgalmá ilyenformán hatalmas ünnepeket rendezett egyes népszerű ünneppnapon, hogy az emberek figyelmét elterelje azok vallásos eredetéről. Így lett Szent János napjából „a babona elleni küzdelem napja” és Szent Illés napjából „a természettudomány és villamosság napja”. Az egyik bolsevista ujságban állt pár évvel ezelőtt: „A szovjetunióban Krisztus nem talál helyet magának, ahol megszülehetne. A karácsony eltörlését bátran nevezhetjük történelmi jelentőségű eseménynek. Pedig vallásüldözésről szó sem lehet nálunk, hiszen a szocialista építő munka menete elsősor utjából!” (TEK)

Karl Kindler bucsuja Nagyváradtól

Nagyváradon mindenki ismerte ezt a csöndes, szerény, rokonszenves embert. Nem régen jött Nagyváradra, hogy megszervezze és munkájában megindítsa a müncheni Német Akadémia nagyváradi lektorátusát. Páratlan szervezőképessége, kitartása, főkép pedig szeretetreméltó egyénisége révén munkája teljes eredménnyel járt. A kezdet nehézségeit hamar leküzdötte és a nyelvkurzusok hamarosan nagy közkedveltségnek és látogatottságnak örvendtek. Sokan tanultak meg egészen jól a német nyelvet kiváló vezetése mellett. A nyelvkurzusokon kívül irodalmi tanfolyamokat is vezetett. Tevékenységével igen sokat tett Nagyváradon a német-magyar barátság kimélyítésére. Igen sok színvonalas rendezést is köszönhet Nagyvárad Karl Kindlernek. Kiváló előadók tartottak előadásokat és világhírű művészek mutatkoztak be a Lektorátus rendezéseinek keretében. Neki köszönhetőek a szép filmelőadások is, amelyeket az utóbbi időben rendszeresített városunkban.

Karl Kindler fiatal feleségével jött Nagyváradra. Itt született kis gyermekük is. Nemcsak a városunkban lakó németek körében, hanem a magyarok között is igen sok barátot és tisztelőt szerzett. Ennek az eredménye volt az a bensőséges, meleg búcsúeste, amely pénteken a Tűzharcos Otthon nagytermében zajlott le. Itt gyűltek össze a rendes heti találkozón a Lektorátus növendékei, tagjai, barátai, Karl Kindler tisztelői, hogy

elbúcsúztassák a távozót. Mert Karl Kindler, aki eddig résztvevett a lengyelországi, franciaországi hadjáratokban és nagyváradi tartózkodása tulajdonképpen csak szabadság volt, a haza iránti kötelesség most újra katonai szolgálatra szólította. Katonai behívót kapott és rövidesen csapat-testénél kell jelentkeznie. Csak most tudtuk meg, hogy ez a csöndes, szerény ember két hatalmas hadjáratban vett részt. Szerénységében sohasem beszélt erről.

A búcsúesten Ludwig Schusztler ny. konzul, ny. ezredes méltatta a távozó érdemeit. A búcsúzáson ott volt Eduard Lurtz konzul is. Ludwig Schusztler búcsúbeszédében megemlítette, hogy Karl Kindler rövid működése alatt is belopta magát a város közönségének szeretetébe. Ez a szeretet továbbra is számon fogja tartani és kísérni fogja őt, bárhová megy. Ennek a szeretetnek mintegy záloga a Nagyváradon született gyermek.

A Magyar Lapok és az Erdélyi Nép-lap szerkesztősége külön is megemlékezik Karl Kindler távozásáról. A rokonszenves, fiatal tanár megérkezése után először szerkesztőségünket kereste fel, kérve munkájához azoknak támogatását. Ezt a támogatást természetesen a legmesszebbmenően meg is kapta tőlünk. Ezen felül anynyi más alkalommal megtanultuk becsülni és szeretni Karl Kindler rokonszenves egyéniségét. Szinte családtagnak tekintettük a szerkesztőségben s a legnagyobb bálumlattal adóztunk a magyar nyelvtudásban tett rendkívüli előhaladásának. Búcsúátogatása alkalmával utódjával, a bájos dr. Siebers kisasszonnyal jelent meg a szerkesztőségben és kérte, hogy ugyanabban a támogatásban részesítsük, mint őt. Ugy gondoljuk, hogy Karl Kindler emlékét akkor becsülnék meg leginkább, ha ezt a kívánságát teljes mértékben teljesítjük. (pont.)

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabo a belvaros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb. Polgári szálló — Polgári arak)

Howan lehetne

csinos, jó alakom?

Ha jó fűzőt rendel

Kováts Sándorné.

nál; Szt. Gellért u. 10. Filasz-telep. mely alakját a mai divat vonalához alakítja át. (Repülő hidon át)

Hatalmas munkát végzett az elmúlt évben a Munkaközvetítő Hivatal

68 százalékkal emelkedett a munkaadói megbízások száma. Sok nehézséget okoz a munkavállalók fegyelmezetlensége

Nagyvárad. Saját tud. A Szilágyi Dezső-utca 28. számú ház frontján szembetűnő tábla hirdeti: Munkaközvetítő Hivatal. Az épület udvarán a kora reggeli óra ellenére már nagy csoport várakozik. Nők, férfiak, nagyjából egyszerű munkásemberek, de akad közöttük másfajta is. Várakoznak és reménykednek, hogy a hivatal révén sikerül majd elhelyezkedniük. Az álláskeresők részére tulajdonképp két várószoba is van, a szép tavaszi napon azonban inkább az udvaron várakoznak a hivatal segítségéhez folyamodók. Az irodában azonban változatlanul serény munka folyik. Most készül a kimutatás, ami az elmúlt év tevékenységéről és eredményéről számol be. A kimutatás 14 sűrűn gépelt oldal: fontos számadatokkal és részletekkel, melyek érdekes bepillantást engednek a hivatal s ezen keresztül a város és a környék munkaviszonyaiba. Lapozgatunk a vaskos jelentésben s közben kijegyzünk néhány jellemző és feljegyzésre érdemesnek mutató adatot.

A munkások még nem ismerték fel a Hivatal előnyeit

Az elmúlt év adatai azt igazolják, hogy úgy a munkás, mint a munkaadó egyre inkább felismeri a Hivatal szolgáltatásainak fontosságát. Ennek tulajdonítható, hogy sokkal több vállalat fordult a Munkaközvetítő segítségéhez. A kimutatásból egyébként kiderül, hogy a Hivatal által közvetített munkások sokban hozzájárultak a munkaerőgazdálkodás elősegítéséhez. 1942-ben a munkaadó megbízások száma — a kimutatás adatai szerint — 6814 volt, az előző évi 4035-tel szemben, vagyis 68,7 százalékkal több. A munkakereső megbízások száma 8316 az előző évi 9286 mellett, a munkások tehát, úgy látszik, még mindig nem jöttek eléggé reá arra, hogy céltalan ténfergés és kilincselés helyett, jobb lenne a minden álláskeresőnek örömmel segítséget nyújtó Hivatalhoz fordulni. Az általános kép azonban így is kedvező. A közvetítési arányszám ugyanis 1941-hez képest 49 százalékkal nőtt.

1942. évben befutott munkaadó megbízások 72,4 százalékát, a munkakereső megbízások 59,3 százalékát sikerült elintézni. A fennmaradó s el nem intézett megbízások nagyrésze a munkaadók által felajánlott munkabérek keveselése, valamint a megsabott feltételek be nem tölthetése miatt vált elintézetlenné. Egyes munkakeresők emiatt sokszor hosszú időn át nem pályáztak a felajánlott munkahelyre s így a tevékenységi kimutatásban állandó „munkakeresőként” szerepeltek.

— Mi történt ezekkel? Később sikerült elhelyezkedniük, vagy családjukkal együtt a legnagyobb bizonytalanságban tengődnek?

— A helyzet nem olyan tragikus — hangzik a felelet. — Napszámos, vagy gyári kisegítő munka mindég akadt. Egy-két mázsa fa hazavitelével alkalmi fuvarral sokszor 3—5 pengőt is kerestek óránként ezek a „munkanélküliek” arra azonban nem gondoltak, hogy elmúlik a kintülő „konjunk-

tura” ideje s így sokkal jobb a talán kevésbé zsiros, de biztos kenyér.

Tovább lapozzuk a pontos számadatokat tartalmazó kimutatást. Kiderül, hogy 1942-ben a férfi munkahelyek száma 3960, a munkakeresőké 5049, a közvetítéseké pedig 2905 volt, tehát az összközvetítések 58,8 százaléka. A munkahelyek 73,3 százalékát a munkakeresők 57,5 százalékát intézte el a Hivatal. A női munkahelyek száma 2737, a munkakereső megbízásoké 3172 és a közvetítéseké 1987 volt az elmúlt esztendőben. A nők főként mint gyári munkások és háztartásbeli alkalmazottak nyertek elhelyezést. A munkahelyek 72,5 százaléka, a munkakeresők 62,6 százaléka nyert elintéztést.

— Hogy állunk a tanonckérdéssel? — A kimutatás — válaszol a Munkaközvetítő tisztviselője — nagyrészt erre is megfelel. Az előző évhez viszonyítva óriási a szaporulat, viszont még mindig kevés a tevékenység. Ime néhány szám:

Mi a helyzet a szakmunkások tekintetében?

— Mi a helyzet a férfi szakmunkások tekintetében?

— Az 1517 munkahely és 2191 munkakeresővel szemben 896 a közvetítés. Elintézési nyert tehát a munkaadó megbízások 69 százaléka és a munkakereső megbízások 48,8 százaléka.

A férfi segédmunka szempontjából az arány sokkal jobb: 2443 munkahely (82,2 százalék elintézve) 2858 munkakereső (70,2 közvetítve) összesen 2009 közvetítés történt az elmúlt esztendőben. A munkakeresők közül sokan megfelelő munkahely hiányában kénytelenek voltak más elhelyezkedést keresni.

A női szakmunkahelyek 80,8 százaléka nyert elintéztést.

Mint a kimutatásból kitűnik, a női szakmunka a férfiszakmunkával szemben hátrányban van: a férfimunkahellyel szemben a munkakereslet csak 120. Ezzel szemben női munkakeres-

ők is kevesebben voltak, mindössze 232-en. A sikeres közvetítés egyébként egész évben ezen a téren csak 97 volt.

A női segédmunkahelyek szintén kedvezőbb képet mutatnak: 2617 munkahely, 2940 munkakereső, 1890 közvetítés. Mint a kimutatás számadataiból kitűnik, a munkahelyek 72,2 százaléka nyert kielégítést és a munkakeresők ügyének 64,2 százalékát sikerült elintézni teljesen.

A közvetítések egyébként helyközl szempontból a következők: Közvetítve helyben 2571 férfi, 1895 nő és 45 tanonc. Közvetítve környékbe: 110 férfi, 23 nő. Tanonc közvetítés a környékbe nem történt. Közvetítve máshová: 224 férfi, 64 nő és 1 tanonc. Állandó munkára közvetítve: 2902 férfi, 1984 nő és 46 tanonc.

Sajnos, a vidéki és máshová történő közvetítések terén súlyos nehézségeket okoz, hogy a munkaadó csak

sők is kevesebben voltak, mindössze 232-en. A sikeres közvetítés egyébként egész évben ezen a téren csak 97 volt.

A női segédmunkahelyek szintén kedvezőbb képet mutatnak: 2617 munkahely, 2940 munkakereső, 1890 közvetítés. Mint a kimutatás számadataiból kitűnik, a munkahelyek 72,2 százaléka nyert kielégítést és a munkakeresők ügyének 64,2 százalékát sikerült elintézni teljesen.

A közvetítések egyébként helyközl szempontból a következők: Közvetítve helyben 2571 férfi, 1895 nő és 45 tanonc. Közvetítve környékbe: 110 férfi, 23 nő. Tanonc közvetítés a környékbe nem történt. Közvetítve máshová: 224 férfi, 64 nő és 1 tanonc. Állandó munkára közvetítve: 2902 férfi, 1984 nő és 46 tanonc.

Sajnos, a vidéki és máshová történő közvetítések terén súlyos nehézségeket okoz, hogy a munkaadó csak

ritkán küld utiköltséget. Igaz viszont, hogy ha küld, ez azzal a kockázattal jár, hogy a küldött munkás esetleg — főként szakképzettség tekintetében — nem felel meg.

— Hogyan lehetne ezt a problémát megoldani?

— Mint a kimutatásban is reá mutatunk — válaszolt informátorunk, helyes lenne, ha a MÁV ingyenes, vagy legalább is 50 százalékos utazási kedvezményt nyújtani a munkahelyükre utazó munkások részére.

Ezenkívül is mutatkozik még néhány nehézség. Így elsősorban az, hogy a munkaadók és munkaerők között — sajnos — vannak komolytalan ellentétek. A munkakeresők között sokan akadnak, akik kalandvágyból, vagy született munkakeresési ösztönből nem felelnek meg.

A kimutatás megjegyzi, hogy a Hivatal közjogi és nemzetgazdasági tekintélyének s feladatának megővése céljából helyes lenne, ha a Hivatal olyan tisztviselővel is rendelkezne, aki hivatali tevékenysége nagyrészt, mint külszolgálatos végezné: mindkét termelő fél egymással szembeni vállalati kötelezettségének betartását ellenőrizné az alkalmaztatás színhelyén s a munkások kikerdezésével és a körülmények mérlegelésével a valóságnak megfelelően láthatná a helyzetet s az esetleg előadódó viszálkodást. Ennek a tisztviselőnek megállapítása azután irányadó alapul szolgálhatnának az illetékes hatóságok előtt.

Ezért szükség lenne a Hivatal hatáskörének olyan kiterjesztésére, amely mintegy munkafelügyelői hatáskört is biztosítana.

— Mik a legfőbb bajok a legsürgősebben kiküszöbölendő hibák a két fél — munkaadó és a munkás — részéről?

— A munkaadó gyakran minden munka kisebb formáság elmulasztása esetén minden további nélkül elbocsátja alkalmazottját. Viszont a munkás sem marad adós, mert a munkafeltételek vélt megszegése esetén is — sokszor a munkaadón kivülálló okok miatt! — ugyancsak szó nélkül távozik. Az már aztán pusztán a vérmérséklettől függ, hogy némely munkás, vagy munkaadó igazát a tör-

Juli, a kenyér és a vágás

Irtó: Uikázyné Tóth Mária

Egy edényes boltban találkoztam vele. Faluról jötték bevásárolni. Az arcuk kerek volt, piros és mosolygós, mint a nyári alma, a ruhájukon magukkal hozták a tegnapi szántott barázdák friss illatát. Négyen voltak: három leány és egy legény. A lányok testvérek, a legény az egyiknek a rölegénye.

Hamar kitaláltam, melyik a menyasszony. A legszótlanabb és a legpirosabb. Holnapután lesz az esküvőjük. Azért jöttek be a városba, hogy megvegyék, ami még kell. No, meg a Julisáért, aki két hónapja bentlakik, szobaleány egy uriháznál.

A kis menyasszony alig győzi magába szedni a sok gyönyörű látnivalót. Minden élményt jelent a romlatlan lelkének és a csacska kis szívének. A kosarában helyempapírba csomagolva ott van már a mirtuszkoszorú, meg sok méter fehér selyemszalag. Az is a menyasszonyi pomádhoz kell majd. Most rózsás tányérokat, aranyszélű csuprotkat válogat és el-előadók lélegzetét magyarázza az élményeit. Közben kérdez, alkuszik, néha

Ferkóra sandít, hogy mit szól mind-ekhez.

A fiú szótlán, néma a rázuduló sok benyomástól. Ritkán lép át a faluja határát és a sok új szín, a hangos zivaj elfárasztották, meg is ijesztették talán. Juliskát hallgatja ő is, mint a lányok, a tapasztaltat, a városit. A két rövid hónap róla már letörtölte a falu hamvasságát. Csizmáit hazaküldte. Magas sarku félcipőjében vastag gyapjuzolnit és a világosszínű fejkendő helyett — mely a másik kettőnek olyan jóll áll — rettenetes lila turbánt hord. Nagyon büszke erre a nemrég szerzett uri darabra. Pedig ha tudná, hogy mennyit ront ábrázatán.

Julis mesél, mesél. A többiek szájátva hallgatják. Dicsőszik. Hogy hetenkint moziba, színházba jár, a nyáron nyaralni fog menni az urakkal. Hogy milyen élvezet itt sétálni. Az utcákon soha nincsen sár, a vizet itt nem a kutról hozzák, hanem a falból folyik rézesapon. A lakásban mindenütt, még az ő kis szobájában is fényeslámpa lámpák égnek,

nem füstölő petróleum és a rádiót egyetlen gombnyomásra ő is meg tudja szolgáltani. Az utcákon mennyi szépséges, ragyogó hölgy sétál és egyetlen kirakatban több rózsás és szegfű nyílik még télen is, mint otthon egy egész utca kiskertjében tavaszkor.

A szegény kis menyasszony egészen elszomorodott, hogy ennyi sok, sok gyönyörűség van a világon és neki eddig még semmi sem jutott belőle. De nem csak nem jutott, de még a létezésükről se tudott mostanáig. Biztosan keserű érzés lopkodott a szívébe és azt érezte, hogy nagyon, nagyon igazságtalan vele a sors.

Sajnálta szegénykét, őt és a többi sokat, akik csak a csillogást veszik észre. Sajnálta, mert látta, hogy ez az üres csillogás már-már elhomályosította a kicsi falujuk szelid napsütését. Szerettem volna megfogni a kezét és elvezetni a fényes kirakatok és a kifestett dákák közeléből, oda, ami még a városhoz tartozik ugyan, de a falunál is sokkal szegényesebb. A külvárosba vittem volna, ahol éppen olyan nagy a sár, mint náluk otthon, csak hogy itt nem védekeznek jó erős csizmával ellene, mert nem teik rá. Bár mutathattam volna meg a sok meztelábas, rongyos gyere-

Mihályi örökség cseményét keltette fel egy ügyes szélhámos a Mares-rokonságban.

A sarki patikus semmit sem tud az elhunyt nagybácsiról. A kápolnásnyéki plébános sokszorosított levélben értesítette a becsapott „rokonokat”

vény által keresi.

Tény — ezt a jelentés is megállapítja — hogy a mai nehéz körülmények között, mint például a különböző anyagi problémák, közellátási nehézségek, anyaghiány és korlátozás, érthető, sőt megérthető okok, emellett nem utolsó sorban a nagyfokú idegesség és türelmetlenség is közbejátszik a kirobbanó ellentéteknél.

— S hogyan szándékozik a Hivatal javítani ezen?

— Felhívunk tekintjük — mondja a felvilágosításokkal szolgáló és a hivatal számadatait is készséggel rendelkezésünkre bocsátó tisztviselő — hogy az általános szociális szempontok figyelembevételével feladatunk ne csak abban merüljön ki, hogy az elhelyezések tekintetében minél nagyobb arányszámot érjünk el, de a munkások további sorsa is érdekeljen bennünket, mintegy nyilvántartsuk azt, hogy a közvetítési ténykedésünkkel mennyiben voltunk hasznára a munkaadónak és munkásnak egyaránt?

Mint a Munkaközvetítő Hivatal tisztviselőjének nyilatkozatából és a Hivatal kimutatásából kitűnik, a munkaközvetítés terén az elmúlt évben jelentékeny munka folyt. A Hivatal vezetősége és tisztviselői kara — ezt örömmel állapíthatjuk meg — a fontos és sok türelmet, körültekintést igénylő feladatnak teljes mértékben megfelelt.

A kimutatás egyetlen lehangoló adata, hogy a büntető előéletűek közvetítésére eddig egyáltalán nem nyílt alkalom. A büntetett előéletűek, tudva ezt, nem is igen jelentkeznek a Munkaközvetítőnél. Az elmúlt év október hónapban jelentkezett ugyan egy fogházból szabadult egyén, elhelyezése azonban nem sikerült. „A munkaadók idegenkedésén minden obbeli szándékunk — hangzik a jelentés erre vonatkozó fejezete — csődöt mondott”. A munkaadók idegenkedése mindenesetre érthető, méltányos lenne azonban, ha mégis megkísérelnék módot szolgáltatni az elesett emberek legalább egy részének arra, hogy esetleg talpra állhassanak. Az eredmény talán megér valamennyi kockázatot.

HORVÁTH IMRE

Nagyvárad, március hó.
A nagyvárad tanácsosok, akiket általában Mareséknek vagyok kénytelen nevezni, levelet kaptak a napokban a kiterjedt budapesti rokonságtól. A levél többek között ezeket tartalmazta:

„Járt-e nálatok egy M. Kozma nevű közjegyző családunk örökségi ügyében? Ha még nem járt, akkor boldogan közöljük veletek, hogy nagy szerencse ért minket. Kápolnásnyéken gyermektelenül meghalt Mares Mihály nagyapai nagybátyánk és óriási vagyont hagyott ránk, amelynek teljes értéke 1 millió 200 ezer pengőt tesz ki. A hagyatéka három ház — köztük egy székesfehérvári hatalmas saroképület — 96 hold szántóföld, 17 hold szőlő Vérteshegyfalján és még sok apró-cseprő ingatlan Fehérmegyében, amelyek számbavétele csak most következik. M. Kozma közjegyző szintén rokonunk, féltestvére Mares János most leszerelt honvédek, aki az

orosz harctéren együtt küzdött a mi Ferikénkkel. Ő hozta nekünk az örömdokumentumot, amely természetesen tejbevajba fűrésztöttük, ugys mint hóst, ugys mint rokot, de főként mint aki a nagy szerencse hírét meghozta nekünk.”

Óriási volt a boldogság a nagyvárad családban. Elővették a származási okmányokat, amelyek nagyapáig nagymamáig minden élet és holtat pontosan kimutatnak, de Mares Mihály ezek között, természetesen nem szerepel. Hogy lehet az, gondolták, hogy erről a nagybácsiról eddig nem volt tudomásuk? Lehet, hogy azért, mert a család egy ága Morvaországból származott Magyarországra csak ezt az ágat tartották nyilván, ugyanakkor, amikor beszivároghatott egy másik ág is... Mindegy, a lényeg mégis az 1 millió 200 ezer pengős örökség, amelyből 10 ezer pengő jut a nagy rokonságba anyai vonalon bekapcsolódó nagyvárad tanácsosoknak...

reputty budapesti elágazódásait a Mares János sebesült honvéd és kárpitossegéd tökéletes értesüléssel és egy rakás címmel jelent meg a fővárosban, hogy minden rokonnal közölje a káprázatos örökség hírét és megindító részleteket meséljen Ferikével, a hős zászlóossal együtt végzett haditényeiről.

„Elt egyszer valahol Morvaországban...”

Világos, hogy mindenütt tárt karokkal fogadták. Előkerültek az éléskamra rejtett kincsei, amelyeket hetek, hónapok óta nagy óvatossággal dugdostak a Mares család kitűnő háziasszonyai és a területi asztalkám mesebeli bőségében úszott Mares János a hősiesen szűkölködő főváros legkülönbözőbb pontjain. Előkelő tisztviselők, jómódú magánzók, gazdag üzletemberek és földbirtokosok kézzel-kézzel adták a vitez kárpitossegédet, rokoni szeretettel gondoskodtak szórakozásáról is, páholyba vitték magukkal a Nemzetibe, fel is öltöztették, hogy ne kelljen szégyenkezniük a szegény, kitaszított törvénytelen unokaöccs miatt, mert, ugyebár a külsőségek nem hanyagolhatók el a legnagyobb erkölcsi értékek mellett sem... s a jószívű nagybácsik és nagynénik kelő kíméletességgel kisebb-nagyobb összegekkel látták el, hogy ne jöjjön zavarba az általános vendégeskedés intermezőiban...

Nem jött levél, hiába várták...

S alaposan kikérdezték az örökhagyó multjáról, meggazdagodásának körülményeiről és a kápolnásnyéki kurián bekövetkezett haláláról... A kárpitossegéd folyékonyan mesélt. Csodálatos történet, amely csak a gyors gazdagodás reményének büvöletében volt hihető. Négy Mares testvér élt sok évtizeddel ezelőtt Morvaországban. Mihály szerelmes lett egy tündéri szépségű, de alacsony sorsú cseh leányba, amiért testvérei eltasztották őt, lehetetlenné tették az életét s elkeseredésében lemondva szerelméről, Afrikába vándorolt, ahol egy néger táncosnőt vett feleségül. De honvágy kezdte gyötörni Európa után, azért visszatért a fekete hüllgyel együtt a régi Monarchia területére, nem ugyan Morvaországba, hanem Dunántúlra, ahol a néger asszony eladott ékszereiből Kápolnásnyéken vett birtokot. Huszonöt évig élt együtt a szerencsés nővel, de aztán meghalt a tiszteletreméltó afrikai nagynéni, ott van eltemetve a kápolnásnyéki kriptában, Isten nyugasztalja... Mares Mihály, a bubánatos özvegyember azután még kétszer házasodott, mind a kétezer nagyon gazdagon s mind a két asszony gyermektelenül búcsúzott el tőle ez árnyékvilágból, végrendeletileg ráhagyva minden vagyonát. Így szerelte meg a székesfehérvári nagy sarokházat is, ahol egy patikában bármikor lehet érdeklődni Mares Mihály bácsi jobb-létre-szenderülte iránt.

Megható volt ez a történet, a budapesti rokonság könnyekig megindultan hallgatta. Hát még mikor a kárpitossegéd remegő hangon mesélte, hogy a négy Mares-testvér közül az ő édesanyja, a megesezt Julia, a kitagadottság sorsközösségében miként tartotta a kapcsolatot ugyancsak Magyarországra azár-

Mares János elindul az „örökség” kitével

Megindult a levelezés. Ki az a Mares János honvéd, aki a hírt hozta, ki az a Mares Mihály, a megboldogult örökhagyó és hogy szerzte roppant vagyont? Telefonon hívták fel egymást, sürgönyöket váltottak, levelek cikáztak a szélrőzsa minden irányába s lassan megvilágosodott az eset. A dédelgetett hírhöz egyszerű kárpitossegéd, mert ő törvénytelen fia volt Mares Juliának, akit fiatalkori botlása miatt kitagadott a család. Elűldözött Morvaországból s így került sok évvel ezelőtt hazánkba... Rendezetlen társadalmi és anyagi helyzete miatt nem tudta aztán elvégezni iskolai tanulmányait a szegény törvénytelen gyermek, ellentétben a nagy rokonság többi tagjaival, akik mind szép pozíciót értek el... Mares János ipari pályára ment, küzdelmes volt az élete

a pesti rokonoknál is kopott gunyában jelentkezett, kérte is a bocsánatot emiatt, de hát Istenem, végeredményben ő is csak tagja a családnak, legalább rokonok között ne érezzük, na ki az osztályellentéteket, főként egy orosz harctéri katonával szemben, aki egy században küzdött Ferikével, a zászlóossal és legeslegfőként azért, mert ő hozta a hírt az 1 millió 200 ezer pengős örökségről...

Először Pestujhelyen, a Ferike-zülcénél kopogtatott a kedves rokon, a szerény és kopott kárpitos. Persze jól megvendégtették s mert pillanatnyi pénzzavarral küzdött, kis segélyben is részesítették, amelynek összegéről hallgat a szemérmes krónika. De aztán a pestujhelyiek büszkén kitergették előtte a családfát, apróra elmagyarázták a pe-

ket, a hideg kéményeket, a sivar udvarokat. Ahol tavasszal sincs a kertben egyetlen szál virág, csak nyomorúság és közhöny.

El sem hitte volna, ha elmondom neki. Ők, akik a buboskemence melegénél a városról álmodnak, hogy is tudnák elképzelni, hogy itt mekkora a nyomor? Hogy is hithetném el vele, hogy mindig voltak, akiket a csillóság és az uralom utáni vágy nem hagyott nyugodni. Otthagynak a biztos oltalmat nyújtó szalmatetős kis házukat, bejöttek a városba nyomorogni. Mondani szégyellik, de mindig visszavágnak oda, ahonnan elindultak. Szegényes lakásuk egyetlen csepp ablakában milyen féltve gondoznak néhány cserép csenevész muskátli-tövet, amelyek talán virágot soha nem is hoznak, de földből nőttek ki. A földből, amelyről elszakadni soha nem lehet.

És a gyermekeik! A sok szomorú, napfény nélkül felnőtt kis emberbimbó. Hogy lehet összehasonlítani az életüket a falusi ember gyermekének boldogságával? Ezeket a gyárkémények szirénája ébreszti fel reggel, azokat a fecskesalád csicseregése. Ők szegények egyedül ténjeregnek az utcán, míg a szülei munkába mennek. A külvárosi utca neveli fel őket, korán megtanítva mindenre, ami

szennyes. Később még a bűnre is.

Falun a gyermek a mezőn nő fel, ahol versenyt fut a széllel, a réten, ahol első barátai a vadvirágok és az erdőn, ahol futyulni, dalolni a madarak tanítják. Azért olyan szép kerek és piros az arcuk, azért tiszta a tekintetük.

Ezeket szerettem volna elmondani a faluról jött kislányoknak, hogy ne fájjon a szívük a petróleumlámpa mellett a vilanyfényért, a moziért és a liktető életért. De nehéz lett volna ezt így elmondani, a szavak gyengék, színtelenek és talán el sem hitték volna.

Közben megvettem és kifizettem, amit akartam és elmenőben meg akartam még egyszer simogatni őket a tekintetemmel. A kijáratnál voltak már, nagy csomagokkal megrakodva. Nem tudtam elválni tőlük, követtem őket és a megállónál megvártam, míg a villamosra felszálltak. Figyeltem, mit beszélnek. Tudom, hogy ez nem volt egészen illő, de engem olyan boldoggá tett, amit hallottam, hogy megbocsátottam magamnak a kíváncsiságot.

— Hallod Ferkó, — böki meg a kis pirosarcu a völegényét, — azt mondja a Juli, hogy ők péknél veszik a kenyeret. Igaz-e?

— Ugyan, ugyan — hitetlenkedik a

fiú, — hiszen azt mondta, gazdag uraknál lakik.

— Igazán péknél veszik, nem maguk sűtik. Igaz, hogy háború van, de még akkor is. Hát tudod-e Juli, én bizony nem adnám a mi kenyérünket, akit magam dagasztok, meg vetek be a kemencébe a ti péktől hozott kenyerekért, de még az egész városotokért sem. Hiszen annak még az ize se lehet rendes!

Kacaraszva szálltak fel a villamosra, megnyugodva. A Juli meg elpirulva ment utánuk. Nagyon, de nagyon szégyelte magát, erre eddig nem is gondolt.

Mosolyogva néztem őket, amint kőrülményesen segítettek fel egymást a törékeny, rózsás edényeket a lépcsőn. Majdnem olyan boldog voltam, mint ők és szinte büszke, mintha a jó munkát én végeztem volna. Pedig az egész csodát az a felemelő érzés okozta, hogy nekik is van valami, ami sokkal jobb, mint a másé. Hogy ők is tudnak valamit, amit utánozni nem mindenki tud. Ez az érzés és a kosaruk mélyén meglapuló finom, falusi kenyér megvigasztalta őket.

Hála Istennek — gondoltam, — a Ferkóék gyereke a réten kislábukat fogárizni és pufók, boldog falusi gyermek lesz!

Az új 50-ik
magyarkirályi osztály sorsjáték
játékterve pártatlan esélyeket nyújt,
mert ez sorsjeggyel szerencsés
esetben nyerhető:

700.000

pengő

Jutalom:
400.000 P.

Főnyeremények:
300.000 P.

100.000 P.

70.000 P.

60.000 P.

2 x 50.000 P.

2 x 40.000 P.

továbbá

30.000 P.

16 x 20.000 P.

Összesen: 10.510.000 pengő.

Az első oszt. sorsjegyek hivatalos ára

3.50 pengő 7 pengő 14 pengő 28 pengő

Sorsjegy az összes főelárusítóknál kapható!

Minden számnak egyenlő esélye van!

A húzás kezdete április 10.

azott testvérével, Mihállyal, különösen
azután, hogy a sokat szenvedett édes-
anya később férjhez ment egy Kozma
nevű ügyvédhez, amely frigyből Mares
János kárpitosegéd fél testvére, M. Koz-
ma közjegyző származott, aki most díj-
talanul fogja lebonyolítani a hagyatéki
eljárást... Március 6-ra van kitűzve a
tárgyalás, akkorra minden rokoni szem-
élyesen is felkeres vagy levélben idéz
meg Kápolnásnyékre M. Kozma köz-
jegyző.

A rokonok Pestújhelyen, Budapesten
és Nagyváradon szívszorongva várták a
közjegyzői látogatást és az idézést. Ter-
vezgették, milyen befektetéseket fognak
eszközölni örökrészükkel, de nem érke-
zett meg sem dr. M. Kozma sem az
idéző levél. S minthogy közben a kár-
pitosegéd beszűntette látogatásait, va-
laki leutazott Székesfehérvárra, a nagy
sarkházban hement a patikába és ér-
deklődött Mares Mihály hagyatéka iránt,
de ott senki sem tudott semmit a dol-
gról. Akkor minden oldalról érdeklő-
désekkel ostromolták meg a kápolnás-
nyéki plébánost, aki sokszorosított, de-
rűs hangú levélben válaszolt:

„Tisztelt családott Uram!

A kápolnásnyéki örökség híréből
egy szó sem igaz. Önök egy szélhá-
mosnak estek áldozatául, aki felhasznál-
ta a harctéren, bajtársainál szerzett
értesüléseit és félrevezette Önöket.
Megnyugtatóul közlöm, hogy nemcsak
a Mares-család tagjai érdeklődtek ná-
lam Kápolnásnyéken. A szélhámos ve-
terán, akéhez hasonló bizonyára sok
üzérkedik szerte az országban, a tet-
szetős hangzású Kápolnásnyéken össz-
pontosította más, kiterjedt családok
örökségi ügyeit is.”

Hogy most mekkora a kedves Mares
családban a röstelkedés, arról jobb nem
is beszélni.

Jávor Béla.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Másfélezer kötettel gyarapodott az elmúlt évben a város könyvtár

Nagy érdeklődés a könyvek iránt. Már is kicsi az új helyiség az ötvanezer kötetnek

Nagyvárad. Saját tud. Az utóbbi év
folyamán többször is kínálkozott alkal-
lom arra, hogy a városi nyilvános
könyvtár munkájáról megemlékezzünk.
Első alkalmat a könyvtár új helyiségbe
való költözése szolgáltatta. Ekkor be-
számoltunk arról, hogy az új épület
mennyre megfelel a legkényesebb iz-
lésnek is a modern, tágas és világos
helyiségeivel valóban méltó arra, hogy
a város kultúrközönsége minél nagyobb
számban és minél sűrűbben felkeresse.
A könyvtár átköltözése alkalmából
egyébként az olvasókör vezetősége 10
ezer pengőt vett fel a várostól s ebből
4 ezer pengőt átalakításokra, 6 ezer
pengőt pedig az új berendezésekre for-
dított.

A város könyvtárának jelentős kibő-
vítése és a könyvtár vezetőjéhez, Soós
Andráshoz a felsőbb fórumoktól érkező
elismerő levelek tették indokoltá, hogy
a könyvtár működésére újból és újból
visszatérjünk. Most a városi könyvtár
vezetősége által készített statisztika teszi
ismét „aktuálisá” a könyvtár ügyét.

Beszerezték a középiskolások kötelező olvasmányait is

A kimutatás — a könyvtár működé-
sének megfelelően — jelentékeny irat-
csomót tesz ki. A jelentés elején min-
dajárt ezt olvassuk: 1942-ben beiktattunk
1480 könyvet a beszerzési naplóban. A
könyvállomány ezek szerint csaknem egy
és félszerrel gyarapodott. Jelenleg
egyetlen könyv sincs beiktatlanul, a je-
lentős gyarapodás azonban szükségessé
teszi, hogy a könyvtár 1943-ban pótká-

talógust adjon ki.

A könyvtár egyébként az elmúlt év-
ben a vallás- és közoktatásügyi minisz-
teriumtól 1500 pengőt, a Közgügyi-
nyek Országos Főfelügyelőségétől pe-
dig 800 pengő segélyt kapott. Ezen az
Egyetemi Nyomda könyvesboltjából a
könyvtár vezetősége új könyveket szer-
zett be. Sok érdekes és színvonalas új
könyvet s ezek mellett számos irodalom-
történeti munkát.

— Szem előtt tartottuk azt is, —
jegyzí meg Soós András, miközben a
kimutatásban lapozgatunk, — hogy a
középiskolai növendékek kötelező ol-
vasmányait is beszerezzük.

A kimutatás megjegyzi azt is, hogy a
vallás- és közoktatásügyi minisztérium
a városi nyilvános könyvtárat szeptem-
ber 21-én kelt rendeletével közgyűje-
ménynek nyilvánította.

A statisztika függeléke a jövő évi
munkatervet ismerteti. Erről egy alkal-
lommal már beszélgettünk Soós András-
sal. Ismeretes, hogy a városi nyilvános
könyvtár kisebb könyvtárakat készü-
l létesíteni a külvárosokban és hogy a
nyár folyamán két érdekes könyvkiál-
lítást készülni megrendezni.

A munkaterv keretét egyébként az
1943. évi költségvetési előirányzat szab-
ja meg.

Csak kulturpalota építése oldhatja meg véglegesen a könyvtár kérdését

— Az elmondottakhoz még azt fűz-
hetjük hozzá, — mondja Soós András,
— hogy elsősorban a még hiányzó kivá-
lós szakmunkákat szándékozunk besze-
rezni. Az idegen megzárás idejéből sok
rongált könyv maradt hátra. Ezek, va-
lamint a még bekötetlen folyóiratok be-
kötése folytatódik. A szépirodalmi
könyvek cédulakatalógusa szintén rövi-
desen kiegészítést nyer.

A könyvtárba — mialatt a kimuta-
tásról beszélgetünk — folyton árad a
közönség és a tisztviselők szobái előtt,
ahonnan a könyvkölcsönzés történik,
csaknem olyan csoport áll, mint a zsr
és fa kiosztásánál. Jól esik látni, hogy
a szellemi „termékek” iránt is ilyen
óriási érdeklődés nyilvánul meg s ha a
statisztika nem is állítaná, hogy a

könyvtár olvasóinak száma az elmúlt
esztendőhöz a tizszeresére emelkedett,
akkor is sejtenénk ezt a forgalomból.

— Kevesen tudják, — mondja végül
Soós András, — hogy a városi nyilván-
os könyvtárnak 1912-ben történt alapí-
tása óta ez már az ötödik helyisége.
Az új helyiség azonban már is szűknek
bizonyul a jelenleg 50 ezer kötetre ru-
gó anyag befogadására, úgy hogy állan-
dóan felezésen kell tartani egy Kultur-
palota tervét. Persze ennek az intéz-
mények tétő alá hozataláról a jelen-
legi háborús viszonyok miatt egyelőre
szó sem lehet, ahogy azonban a visz-
onyok kedvezőbbek lesznek, remélhetőleg
ennek a tervnek megvalósítására is sor
kerül. (h. i.)

Adómentes céltartalékok létesítésének engedélyezését kéri a kamara

Állami ellenőrzés alatt maradna az átmenetgazdálkodásra félretett tőke

A háborús gazdasági élet az adózás
terén sok megoldásra váró problémát
vet fel. Ilyen rendezésre váró kérdés a
különböző céltartalékok létesítésének le-
hetősége. A budapesti Kereskedelmi és
Iparkamara felterjesztést intéz a pénz-
ügyminiszterhez és kéri, tegye lehetővé,
hogy a vállalatok a háború befejezése
utáni időkhöz szükséges utánpótlási tar-
talékok létesítése érdekében adómentese-
n céltartalékokat gyűjthessenek. A ka-
mara felterjesztésében rámutat arra,
hogy a háborús gazdálkodásról a béke-
gazdálkodásra való áttérés a múlt hábo-
rú tapasztalatai szerint is, bizonyos meg-
rzkódattással jár. Ezt a megvárzkódta-
st különösen megérezni a dolgozó tő-
ke, amely könnyen el is vesztet, ha
nincs módja megfelelő tartalékolásra.
Az egész gazdasági élet megmentése ér-
dekében elsőrendű fontossággal bír, hogy
az átmenetgazdálkodás idejére megfele-
lő tőketartalék álljon a vállalatok ren-
delkezésére. Ezt úgy lehet a legcélsze-
rűbben megoldani, ha a vállalatoknak
módjukban van háborús nyereségeikből
bizonyos összeget, még pedig minél na-
gyobbat a háború utáni időkre tartalé-
kolni. Több külföldi államban történtek
már ilyen intézkedések, amelyben rész-
ben kényszerintézkedéssé, részben
más eszközökkel ugyanezt a célt szol-
gálják. Az ilyen formában tartalékol-
t összeget akár egy közös számlára lehet-

ne befizetni, akár a vállalat kezelésé-
ben maradna megfelelő ellenőrzés mel-
lett és annak a háború alatt való fel-
használását szükség esetén csak a kor-
mány engedhetné meg. Egyes vállala-
tok egyénileg már engedélyt kaptak a
pénzügyminisztertől ilyen céltartalékok
létesítésére, feltétlenül szükséges azon-
ban egy általános rendelkezés kibocsá-
tása. A budapesti Kereskedelmi és Ipar-
kamara a kellően megokolt felterjesz-
tésben olyan értelmű rendelet kiadását
kéri a kormánytól, hogy a kereseti, mint
a társulati adóval adózók a háború
utánra nyereségükből megfelelő összeget
tartalékolhassanak és ez a tartalék adó-
mentesen legyen kezelhető. (Magyar
Tudósító.)

Sárdy János operaénekes telefonbeszélgetése Nagyváraddal...

Mint ismeretes, Sárdy János a ma-
kir. opera tagja, a közeljövőben Nagy-
váradon hangversenyt ad. Tegnap táv-
beszélőn kereste fel Váradon tartózkodó
impreszarióját.

— Halló, halló, itt Sárdy Budapest!

— Itt az impreszarió.

— Örömmel álvoztam a beküldött
váradi újságcikkeket, amelyek ottani
vendégszerepléséről szólnak. Boldo-
gan megyek Váradra, amelynek kö-
zönségéről annyi szépet és jót hallot-
tam.

— A váradi közönség is hasonló sze-
rettel vár és fogad majd itt Téged.
Halló... halló! — Még csakannvit, hogy

már is hatalmas érdeklődés nyilvánul
meg a hangverseny iránt.

Sárdy János csengő organumát meg-
szakítja a „három perc”. De minék is
többet mondania. A közönség kevés
szóval is megértette őt és felfokozott
érdeklődéssel várja, hogy életben is
hallhassa. Sárdy Jánosnak, a magyar
„Kiepurának” filmről, rádióról és gra-
mofonlemezről oly sokszor megszédült
tüneményes tenorját. Értesülésünk sze-
rint a nagy és értehető érdeklődéssel
várt Sárdy-hangversenyt, előrelátha-
tólag április 7-én és 8-án rendezik meg
Nagyváradon.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉLESYI DERSÓ-UTCA 6 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.10.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Köszönőlevelet intézett a Szentatya a bitorosherceg- primáshoz

A Magyar Kurír jelenté: A Pápa Szerédi Jusztinián hercegprimáshoz intézett levelében köszönőlevelet mond a magyar hívek nevében az Ur születése rapja alkalmával kifejezett ragaszkodásért és jókívánatokért. A pápa levelében ezt írja:

— Szívvel ohajtom, hogy az igazság és az igazságosság mindenütt diadalra jusson és hogy az emberiség az emberi és az isteni törvények belső összhangja révén eszerencsésen visszanyerje rendjét és nyugalmat. Ami Boldog Margit megdicsőítését illeti, megfelelő utasítást adtam, hogy szenttéavatási ügyét a lehető legnagyobb szorgossággal intézzék. Apostoli áldásom küldöm a magyar papságnak és híveknek, valamint a nekünk annyira kedves Magyarországnak.

Róma. (MTI.) Az *Osservatore Romano* a pápa megkoronázásának évfordulója alkalmával emlékeztet azokra az erőfeszítésekre, amelyeket a Szentatya tett a béke megőrzése és helyreállítása érdekében. Az elmúlt négy év során minden törekvése hiábavalónak bizonyult és ma már sokan visszatérnének addig az időpontig, amikor a pápa első békeszózatát elhangzott.

Rómából jelentik: (MTI) XII. Pius pápa megkoronázásának 4. évfordulója alkalmával Pognateli bitorosherceg szentmiséjét mondott a sixtusi kápolnában, amelyen megjelent a pápa is.

Ne higgye, hogy takarékos életmódja, gondos beosztása elegendő családja jövőjének biztosítására. A legvárhatóbb pillanatban szüksége lehet olyan pénzösszegre, amelynek előteremtése lehetetlenségbe ütközik. Ha életbiztosítást köt, bizonyos idő elteltével módjában áll arra kölcsönt felvenni. A különféle biztosítási módokat felől tájékoztatást nyújt a legregibb magyar biztosító: az Első Magyar Általános Biztosító Társaság helybéli képviselője: Szent László-tér 2. szám alatt.

Képkiallítás

nyílt meg az **EMKE** szállóban.
 Márkás festmények 12 havi részletre, előleg nélkül
 Első havi részlet áprilisban fizethető

MÁRCIUS 15. A MAGYAR MEGJULÁS PÁRTJÁBAN. Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Megjulás Pártjának nagyváradi tagozata március 15-én nemzeti ünnepet rendez párhelyiségében. Az ünnepélyen elmondják a Magyar Hívekegyet, majd **Balajthy Jenő** párttag méltatja a nap jelentőségét. Dr. **Selmeczy P. János** elszavalja a Talpra magyar-t és **Gyallay Mihály** előadást tart. Az ünnepség a Himnusszal ér véget. Az általános ünnepségek keretében a párt a koszorút helyez az Országzászló talp-kövére.

A Nagyvárad Hittelintézet r. t. (volt Népszövetségi Hittelintézet) közgyűlése — március 14-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz a Katolikus Körben.

HÁZASSÁG. Csász József nagykereskedő és neje **Salánky Gizella** leánya Erzsébet és **Horváth Dezső** gazdasági tanácsos, járási m. kir. gazdasági felügyelő, n. **Horváth Ferenc** MÁV tisztviselő és neje n. **Dávid Katalin** fia, f. évi március hó 11-én Nagyváradon házasságot kötöttek.

MUNKÁSOK ADAKOZÁSA A VÖRÖSKERESZTNEK. A Nemzeti Munkáközpontoz tartozó faipari csoport **Pátria** fröngyár munkásai 100 pengőt adományoztak a nagyváradi Vöröskereszt Egyesületnek.

Nagyvárad és Vidéke Ipartestület március hó 14-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel műsoros március 15-iki hazafias ünnepélyt rendez. Műsorunkat már részletesen közöltük. Belépődíj nincs. Műsor megváltás nem kötelező. Önkéntes adományokat köszönettel fogadunk. Hadbavonult iparosaink családtagjainak felszólítására és az elaggott iparosok menháza javára. Minden iparostársunkat és azoknak vendégeit szeretettel meghívja és elvárja a **Rendezőség**.

Kerékpár rádiók részlete is kaphatók **PÁLFFY J.** Kőhne-lerakat Mussolini-tér 16 sz. Telefon: 15-24

Lelki gyakorlatok nők részére. Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad összes katolikus női részére március 29-én, 30-án, 31-én este fél 7 órakor lelki gyakorlatok lesznek az olasz plébániatemplomban. Az elmékedéseket **P. Kardas József** jezsuita atya tartja.

Lelki gyakorlatok férfiak részére. Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad katolikus férfitiszadalma részére április 1-én, 2-án, 3-án este fél 7 órakor a premontré gimnázium dísztermében (Hitler-u. 16.) lelki gyakorlatok lesznek. Ezenkívül március 28-án és április 4-én este fél 7 órakor az olasz Szentlélek plébániatemplomban az összes férfiak számára bevezető, illetve befejező szentbeszéd. A lelki gyakorlatok szónoka **P. Kardas József** jezsuita atya lesz.

Hogy lakása hantatos bútort MEZEI-nél vegyen legyen, színes, modern Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák díontánzáttal is. Előnyös vétel. **Konyha újdonaságok.**

Uj cukrászda nyílt meg a Rákóczi-uton. A Rákóczi-ut szépségét napok óta feltűnően eméli a Széchenyi-tér érkán most megnyíló új cukrászda, amely ugy külsejében, mint belső pompájában világvárosi színvonalat képvisel. Az új cukrászdát **Illyés Gyula** kiváló cukrászmeister nyitja meg, aki különböző világvárosokban szerzett szaktudását óhajlja Nagyváradon értékesíteni. Nagyvárosok mintájára falatozó, hideg ételek és bérítalok eszpressót is bevezeti és ily módon kellemes újítást hoz be. Készítményei rendkívül izlesek, italai kifűnőek. Minden jel azt mutatja, hogy **Illyés Gyula** cukrászdája rövid idő alatt nagy kedveltségre és népszerűsége tesz szert a város uritársadalmában.

Sebastopol páncélos
 a CASINOBAN

KORONA Filmszínházban Romantikus történet
Szerelmi álmok
 Zenei részek Liszt legszebb műveiből
 Táray, Sulvok, Zala, Fáy, Pethes

Hittelszövetkezetet alakítottak az újvidéki keleti kereskedelmi főiskola hallgatói. A Magyar Tudósító jelenté: A kereskedelmi pályára készülő ifjúság rendkívül érdekes példáját adta annak, hogy komolyan készül pályájára. Az újvidéki keleti kereskedelmi főiskola hallgatói **Tahy István** dr. főiskolai tanár irányításával hittelszövetkezetet alakítottak. A hittelszövetkezet, mint az Országos Központi Hittelszövetkezet tagja, az újvidéki városbáza dísztermében tartotta alakuló közgyűlést. A közgyűlés befejezése után a szövetkezet törvényben és alapszabályokban előírt módon igazgatósági és felügyelőbiztsági ülést tartottak, amelyeken betöltötték a szövetkezet tisztségeit.

A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok ezúton felhívja a nagyváradi kereskedelmi társadalmat, hogy együttérzésnek méltosággal adjon kifejezést és március 15-én az összes üzleteket tartózkodásuk zárva, egyidejűleg pedig úgy maguk, valamint alkalmazottaik minél nagyobb számban vegyenek részt a lélekemelő ünnepségeken.

FELHÍVÁS. Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Faipari szakosztálya felhívja tagjait, hogy akik szegyet és enyvvet igényeltek, utalványukat legkésőbb március 17-ig vegyék át, különben utalványaik meglesznek semmisítve. Elnökség.

Fodrász iparosok figyelmébe! Március hó 15-én, hétfőn a fodrász iparosok a nemzeti ünnepre való tekintettel üzleteiket egész nap zárva tartják. Az elnökség.

Szolgáltatós gyógyosztárak:

- IV. CSOPORT:**
Gránátalma gyógyosztár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.
HUNGARIA gyógyosztár, Mussolini-tér 8. (Szabó Aczél L.) 15-28.
MINERVA gyógyosztár, Szent László tér 5. (Gálcsi F.)
ORANGYAL gyógyosztár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)
 A gyógyosztárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

Hoffmann Árpád
 m. butorasztalos
butorüzlete megnyílt
 Rákóczi-ut 12 sz. Apolló-palota

NYILTÉR

Szíves tudomására hozom a nagyérdemű vevőközönségnek, hogy a „Meissen Porcellán Kémüipar” bizalmát megnyerve, a háborus nehézségek dacára is sikerült némi árut beszereznem és még további küldeményekre is kilátásom van.

Sajnos, városunkban lelkiismeretlen egyének visszaélve a t. közönség bizalmával, a legsilányabb porcellán-árut is valódi Meisseninek adják el.

A valódi Meissen porcellánt (attól eltekintve, hogy 1710 óta ez Európa legelső porcellán kézműipara, amely csak a legfinomabb kaolinból és kizárólag kézimunkával előállított tárgyakat készít) arról lehet felismerni, hogy minden darab tárgyra be van égetve a keresztbe tett 2 kerd.

Hazafias tisztelettel.
TOMPA FERENC kereskedő
 Rákóczi-ut 5.

* Fenti közl. anyért sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Hirdessen
 a Magyar Lapokban

Milyen sorrendben jelentkezzenek a román földbirtok rendezés ingatlan-tulajdonosai?

Nagyvárad thj. város polgármestere 2803—1943-III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Földmivélségi Minisztérium földbirtokpolitikai osztálya 9100—1942. számú reudefletével elrendelte a román földbirtok rendezés (agrárreform) alapján juttatott ingatlanok tényleges birtokosainak összeírását. Tehát nemcsak a telekkönyvben bekebelezett, hanem a telekkönyvön kívüli birtokosokat is. Ezen összeírás a Rákóczi-út 13. szám alatt (Széchenyi-szálló épület) emellett e célra kijelölt helyiségben fog megtörténni a következő sorrendben:

Össi-telepi házhelyek.

1943. március 16. d. e. 9 óra: Ferdényi-utca, 11 óra: Akác-utca és Rom-utca, 17-én 9 óra: Miklós-utca, 11 óra: Nyár-utca, 18-án 9 óra: Sipos Orbán-utca, 11 óra: Konti-utca, 19-én 9 óra: Ecsedi I. utca, 11 óra. Bulcsu-utca, 20-án 9 óra: Tárkány Emlék-utca.

Városi kertészetből alakult házhelyek.

1943. március 16-án d. e. 9 óra: Jurisich Miklós-utca, 11 óra: Honvéd-utca, 17-én 9 óra: Gr. Zrínyi

Könyv és Kultúra

A színes fényképezés gyakorlata

— Dr. Gyulai Ferenc könyve —

Az amatőr-fényképezők egyre kiterjedtebb társadalmi bizonyára örömmel fogadják a hírt, hogy egy kiváló szakember tollából új könyv jelent meg a fényképezésről. A könyv szerzője dr. Gyulai Ferenc, v. egyetemi fotolektor, az Orsz. Magyar Sajtókamara újságíró-akadémiájának fotelektora, akinek a fotóművészet iránti, rajongását, e téren kifejtett serény fáradozását és nagyszerű rátermettségét a múlt évi Szent László hét keretében rendezett művészi fényképkonkurálison keresztül Várad közönségének is alkalma volt megismernie.

Dr. Gyulai legújabb könyve — mely a szerzőnek immár a huszadik ilyirányu műve — a színes fényképezés titkaiba avatja be az olvasót. Felöleli a mű a színes témakereséstől a megvilágítási időn át a kész kép vetítéséig az összes művészi, technikai és fototudományi kérdéseket, gondosan ügyelve arra, hogy megismertesse az amatőr-fényképezővel azt a hajszaifinom határvonalat is, mely a kínákozó színes téma megörökítésénél a valóban művészi a giccs-től elválasztja. 24 rajz, nyolc színes ábra, nyolc táblázat és négy remek színes műmelléklet egészíti ki a pompás szakkönyvet, mely bizonyára a legrövidebb időn belül ott lesz minden amatőr-fényképező asztalán.

Miklós-utca, 11 óra: Balogh Ádám-utca, 18-án 9 óra: Bendeguz és Járvorka Ádám-utca, 11 óra: Aradi-útnak a városi kertészetből alakult része, 19-én 9 óra: Wagner és Lehel-utca, 11 óra: Igló-utca és Botond-utca, 20-án 9 óra: A Komendáns-rét és a városi kertészet házhelyeiből eddig elmaradtak.

Szálka puszta.

1943. március 16-án d. e. 9 óra: Szöllős község lakóinak Nagyvárad határából kiadott agrárreform területek birtokosai.

1943. március 17-én d. e. 9 óra: Szentandrás község határából Nagyváradhoz csatolt területen lévő agrárreform ingatlan birtokosai.

1943. március 18-án d. e. 9 óra: Nagyvárad határához tartozó román agrárreform eredetű ingatlanok, melyek közintézmények birtokában vagy kezelésében vannak.

1943. március 19-én d. e. 9 óra: A kisajátítást szenvedett tulajdonosoknak a katonai parancsnokság által vagy később visszaadott területek.

Jöjjön a „Mátyás” étecemlé Katolikus Kör Sztilygi D. u. 5.

Izletes konyha!

Kitünő italok!

Minden vasárnap zenedélután

Horváth Koka József cigányzenekara muzsikál

Figyelmes kiszolgálás

Telefon 18—50

1943. március 20-án d. e. 9 óra: Minden Nagyvárad határában fekvő agrárreform eredetű ingatlan birtokosa, aki eddig nem jelentkezett.

1943. március 22-én d. e. 9 óra: Minden Nagyvárad határában fekvő agrárreform eredetű házhely vagy házastelek birtokos vagy megbízottja, aki eddig bármely oknál fogva nem jelentkezett.

Ezen utcákon az agrárreform eredetű háztelkek birtokosait, valamint azon jogutódjait felhívom, hogy a fentjelzett időpontban pontosan jelenjenek meg saját érdekükben és hozzák magukkal polgári személyi lapjukat, katonai igazolványukat, továbbá az ingatlanszerzésre vonatkozó s a vételár kifizetését igazoló mindennemű iratot.

Nagyvárad, 1943. március 12.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

kiséri a teljes társulat. Rendes hely-árok. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

HETI MŰSOR:

Szombaton este fél 7 órakor. Mária főhadnagy — A-bérletben.

Vasárnap délután negyed 4 órakor: Mária főhadnagy.

Vasárnap este fél 7 órakor: Mária főhadnagy.

Hétfőn délután negyed 4 órakor: Mária főhadnagy.

Hétfőn este kivételesen 6 órai kezdettel: Mária főhadnagy. (Diszelo adás.)

Kodály Zoltán ünneplése a Kolozsvári Opera nagyvárad vendégjátékában

Az újkori magyar muzsika legnagyobb mestere, Kodály Zoltán ebben az évben tölti be hatvanadik életévét.

Budapest székesfőváros az ünnepegek egész sorozatával hódolt az ősz mester nagysága előtt, amelyből különösen kivették részüket az iskolás gyerekek, akik előtt az éneklés egy új, örömteli világát nyitotta meg Kodály Zoltán.

Március 24-én fogja Nagyvárad zene-szerető közönsége ünnepelni Kodály Zoltán a Szigligeti Színházban. Ekkor kerül ugyanis előadásra a kolozsvári Opera márciusi vendégjátékának keretében Kodály Háy János című operája.

Kedves figyelem a kolozsvári Opera igazgatósága részéről, hogy Nagyváradot is részelteti a Kodály-ünnepegekben és ünnepré teszi ezt az estét, hogy ez alkalommal csaknem teljes személyzetével, mintegy kétszáz személlyel jön át városunkba.

Március 23-án Delibes Leó Coppélia és Rimski Korzakov Seherzade című balettje kerül bemutatásra a kolozsváriak előadásában.

Táray Ferenc megpályázta a Kassai Nemzeti Színház igazgatóságát

Kassa városa, mint a felvidéki magyar művelődési törekvések egyik legfontosabb központja, mindenkor nagy szeretettel támogatta a magyar színjátszást, amelynek a mesezi multba visszanyúló hagyományai elhatározó erővel járultak hozzá a város kulturális arculatának kialakításához. E hagyományos színvonal fenntartásának szükségét mindenkor legbensőbb ezíve ügyének tekintette Kassa művelt közönsége. Eppen ezért keltett rokonszenves visszhangot Kassán az a hír, hogy Táray Ferenc, a kiváló színművész, a kolozsvári Nemzeti Színház volt igazgatója, aki az utóbbi időben több alkalommal nagy sikerrel vendégezerepelt Kassán, megpályázta az ottani Nemzeti Színház igazgatói tisztségét.

SZÍNHÁZ

Mária főhadnagy

Nagy sikerrel mutatták be Huszka Jenő romantikus operettjét

Pénteken este telt ház előtt mutatták be a nagy érdeklődéssel várt „Mária főhadnagy” című 3 felvonásos Huszka-operettet, amely még ma is nagy siker mellett fut a Fővárosi Operettszínházban. A darab Nagyváradon is határozottan tetszett, amit a tartózkodó premier-közönség hosszantartó tapsai bizonyítottak a legjobban.

Jurik Julesi játszotta a darab címszerepét. Nagyszerű huszár volt. Jancsó Bálint szerepében Pákozdy Ferenc fiatalos lendülete és színészintelligenciája jól megállta a helyét Göndör Klári bájos, közvetlen. Szabó Ernő pedig a szokott humoros. Anynyi mókát és derűt varázsoltak ketten a színpadra, hogy a közönség igazán jól szórakozott. Nagyszerű beállítású, karikírozott táncszámokat is meg kellett ismételniük. Hotty Éva ügyesen oldotta meg a számára szokatlan szerepet. Tetszett Daniss Győző, Benkő Béla, Bakay Lajos, Fajk Rózi, Halassy Gyula és Mikes Béla is.

A színházi iroda közleményei:

A „Mária főhadnagy” esti előadásai fél 7 órakor kezdődnek

Szombaton este A-bérletben, vasárnap délután negyed 4 órakor, vasárnap este, hétfőn délután negyed 4 órakor és a következő estéken az idény legnagyobb színpadi sikere, a „Mária főhadnagy” című operett-új-donság van műsoron, mely a tegnapi esti bemutatón oly hatalmas és osz-

zán jól szórakozott. Nagyszerű beállítású, karikírozott táncszámokat is meg kellett ismételniük. Hotty Éva ügyesen oldotta meg a számára szokatlan szerepet. Tetszett Daniss Győző, Benkő Béla, Bakay Lajos, Fajk Rózi, Halassy Gyula és Mikes Béla is.

Kiállításban is elsőrendűt kaptunk. Jurik Julesi, Göndör Klári és Hotty Éva 15 új, remek ruhát vonultatott fel.

Az izléses díszleteket Koval István tervezte és festette, a darabot Daniss Győző rendezte, a zenekart pedig Szathmáry Endre vezényelte.

A bemutató sikere után ítélve valószínűleg telt ház előtt fogják játszani a darabot.

talán sikert aratott. Gyönyörű kiállítás, pompás jelmezek, rengeteg humor és vidámság.

Március 15-én, a magyar szabadság ünnepén kivételesen 6 órai kezdettel ünnepi díszelőadás. Színrekerül: Mária főhadnagy, előtte: Himnusz. 2. Talpra magyar: éneklő: Benkő Béla.

Olcsón vásárolhat kitünő minőségű tisztagyapju szövet-

különlegességeket és bélésárut

IVÁN Posztóházban

KOSSUTH-U. 1. Sas-palota,

cégtulajdonos:

ifj. Iván János

SPORT

Március 22-en tartja a Nagyváradi Postás Sportegyesület évi rendes közgyűlését

A gyűlés színhelye a postaigazgatóság tanácssterme lesz

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi Postás Sportegyesület még csak egy évvel ezelőtt alakult meg, de a végzett munka alapján remélhetjük, hogy rövidesen a legeredményesebb sportegyesületeink közé fog tartozni.

Az egyesület március 22-én 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését a postaigazgatóság tanácsstermében az alábbi tárgysorozattal, melyre a tagokat ezuttal is meghívja az elnökség.

1. Elnöki megnyitó.
2. A választmány jelentése a múlt évi működésről.
3. Pénztári jelentés.
4. A felügyelőbizottság jelentése.
5. A felmentvények fölött való határozathozatal.
6. A jövő évi költségvetési előirányzat tárgyalása.
7. A közgyűlést legalább 7 nappal

Vasárnap délelőtt tartja március 15-iki nemzeti ünnepélyét Várad munkássága

Miután a jelenlegi háborus helyzetre való tekintettel egyes üzemek hétfőn is dolgoznak, a Nemzeti Munkaközponthoz tartozó munkásság vasárnap délelőtt fél 11. órai kezdettel tartja ünnepélyét a Munkásotthonban. Azok a munkások, akik hétfőn nem dolgoznak, testületileg vesznek részt a város háza nagytermében lezajló ünnepélyen, amely délelőtt fél 12. órakor kezdődik, ahol a munkásság részéről Szabó János NMK országos társelnök, országgyűlési képviselő fog beszélni.

A vasárnap délelőtti ünnepélyen a Nemzetvédelmi Keresszettek táborát dr. Patacsy János várm. orvosnéki ülnök öttagú kiküldöttel képviseli, viszont hétfőn a Nemzetvédelmi Keresszettek ünnepélyére a Nemzeti Munkaközpont részéről szintén öttagú kiküldött vesz részt Szabó János országgyűlési képviselő vezetésével.

A Nemzeti Munkaközponthoz lezajló ünnepély műsora a következő:

1. Hízekégy. Előadja az Építőmunkások Dalköre Soós András vezetésével.
2. Bevezetőt mond Szabó János országgyűlési képviselő.
3. Petőfi: Nemzeti dal, előadja Nagy István.
4. Március 15. igazi jelentőségét. Ünnepi beszéd, tartja Kiss János m. kir. áll. tanítónőképző igazgatótanára.
5. Petőfi—Révfi dalok, előadja az Építőmunkások Dalköre.
6. Március 15., alkalmi költemény, előadja Pozsonyi Mária.
7. Magyar paraszt-dalok, előadja NMK Carmen Dalkör, vezényli Lukács László m. kir. állami tanítónőképző zenetanár.
8. Zúgnak a fenők, előadják az NMK ifjak.
9. Szavalat.
10. Zárszó, tartja Szabó János NMK társelnök, országgyűlési képviselő.

megelőzőleg az elnökségnél írásban bejelentett indítványok tárgyalása.

8. Az alapszabályok esetleges módosítása.

9. A választmány által ajánlott diszelnök és tiszteletbeli tagok megválasztása.

10. A tisztviselők, a választmány és a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása.

A közgyűlésen csupán azok az indítványok kerülnek tárgyalásra, amelyeket a közgyűlést legalább 7 nappal megelőzőleg az elnökségnél írásban benyújtottak.

A közgyűlés határozatképességéhez a szavazati joggal bíró tagok egyharmadának személyes jelenléte szükséges. Ha a közgyűlés nem lenne határozatképes, az elnökség 8 napon belül ugyanezzel a tárgysorozattal új közgyűlést hív össze, amely tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes lesz.

Félháromkor kezdődik a NAC—Ujpest mérkőzés

50 sebesült tiszt és katona is végig nézi a játékot

Nagyvárad. Saját tud. A holnapi NAC—Ujpest mérkőzés iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Azonban a kezdési időpont többféle képpen jelent meg a lapokban. Tévedések elkerülése

végig közöljük, hogy pontosan félhárom órakor kezdődik a vasárnapi derbi.

A körülméktől vezetések arról is gondoskodott, hogy a helybeli hadikórház sebesültjei is végignézhesék a játékot.

Vasárnap délelőtt megkezdődik a Szent László-Kupa tavaszi fordulója

A Baross Gábor kereskedelmi iskola mérkőzik a Rhédey kertben a sepsiszentgyörgyi Mikó kollégiummal

Vasárnap délelőtt 11-kor a Rhédey-kerti sportpályán ismét kezdőkörhöz állanak Nagyvárad legjobb diáklabdargárdái, a helyi kereskedelmisták, hogy a Szent László-kupa-beli győzelemsorozataikat egy újabbal gazdagítsák. A Baross Gábor kereskedelmi iskola labdarugó csapatát a tavalyi idényben csak kicsivel a végző cél előtt tudta térdre kényszeríteni a munkácsi ruszin gimnázium csapata. Az idén még fokozottabb hajrával törnek előre derék diákjaink, hogy a

helyi kereskedelmi iskola színeit országos elsősége emeljék. Vasárnap délelőtt a sepsiszentgyörgyi „Mikó-kollégium” derék székely legénységével fognak megmérkőzni.

A mérkőzés iránt már most is városszerte nagy az érdeklődés. Pontosan kezdődik, tekintettel a délutáni sorrakerülő NAC—Ujpest mérkőzésre. Éppen ezért a helyen kérjük a játékosok s a közönség pontos megjelenését. (m. n.)

Szalontán vivja első bajnoki mérkőzését a MAV csapata

Szép eredményt várnak a jól előkészített vesutas együttestől

A MAV csapata is tegnap tartotta a heti utolsó erőnléti edzését az Erzsébet-ligeti sportpályán. Gállos edző vezette a gyakorlatokat és elég jól mozogtak a fiúk. Papp II-nek még mindig dagadt a bokája a kolozsvári sérülés óta és érzékeny is bizonyos mozdulatoknál, így az ő szereplése

bizonytalan, bár most is az egyik fő erőssége volna csapatának.

— A Szalontai Sport Egyesület ellen játszuk első bajnoki mérkőzésünket — mondja Gállos edző — a eredményt illetőleg nyugodtan mondhatom, hogy a lelkiismeretes előkészületek alapján győzelmet várok.

Uiból szabályozták a honvéd sportügyességi jelvények megszerzésének feltételeit

Kik kaphatják meg az értékes kitüntetéseket?

A honvédelmi miniszter az eddigi rendelkezések egyidejű hatálytalánításával újból szabályozta a honvéd sportügyességi jelvények megszerzésének feltételeit. Négyféle sportügyességi jelvény van rendszeresítve és pedig Olympiai bajnoki, Sportbajnoki, továbbá nagy és kis Honvédi sportügyességi jelvények. Az Olympiai bajnok-jelvény arany tölgyfalevéllal adományozható minden hivatasos, tényleges állományú tisztnek és tiszthelyettesnek, aki olympiai

egyéni bajnokságot nyert, míg zöld tölgyfalevelés jelvényt azok kapnak, akik olympiai egyéni versenyen második, vagy harmadik helyezést értek el, vagy pedig a csapatbajnokságon a győztes csapat tagjai voltak. Sportbajnoki-jelvény adományozható azoknak, akik olympiai egyéni versenyen 4—6 helyezést értek el, a világ, Európa, tiszti, főiskolai világbajnoki versenyeken, magyar bajnokságon első helyezést értek el, az olympiai csapatbajnokságban a másod-

Kedden, március 16-án indul nagyváradi diadalutjára az

Apollo Filmszínházban

az utóbbi évek legszebb színes filmcsodája

Lidércfény

melyhez hasonló szívet, művészi, filmgyártás még nem produkált. A vidéki nagyvárosokban példátlan sikerrel futott és tízezrek nem tudtak jegyhez jutni az óriási érdeklődés miatt.

Több mint film, művészet! Több mint szórakozás, élmény! Ez a film határkövet jelent a filmgyártás történetében!

Csak 16 éven felülieknek!

Hétfőn utoljára: **Pista tekintetes úr**

Hétfőn délelőtt 11 órakor **matiné.**

Előadások mindennap 3, 5 és 7.25 órakor.

dik, vagy harmadik versenyző csapat tagjai voltak, hadsereg bajnoki versenyen első helyezést értek el. A nagy Honvéd-sportügyességi jelvényt a honvédség és csendőrség mindazon tagjainak adományozható, aki a hadsereg sportbajnoki versenyen egyéni számban második vagy harmadik helyen végeztek, csapatversenyben az I. vagy II. helyezést elért csapat tagjai voltak, bármely sportágban első osztályú versenyen I—III. helyezést értek el. Végül akik a honvéd központi testnevelési intézet két éves tanfolyamát igen jó eredménnyel végezték (Magy. Tud.)

Két hirodót, egy sportfilmet és egy természetfilmet mutatnak be a Német Lektorátus matinéján

Nagyvárad. Saját tud. Egyik legutóbbi számunkban közöltük, hogy a Német Lektorátus nagyszerű vasárnap délelőtti matinéi során most vasárnap két hirodót és két kulturális filmet kerül bemutatásra. A műsorban közben változás történt, amennyiben a matiné két hirodót, egy sportfilmet és egy természetfilmet mutatnak be. A matiné iránt egyébként a legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg.

Samarjai kárpitos

ui helyiségében Rákóczi-ut 12.

Készít és árusít mindentéle kárpitozott butort.

Nagy az érdeklődés a filléres helyáru vasárnap délelőtti N. Bocskay-NMK-Törekvés mérkőzés iránt

Holnap délelőtt 11 órakor méri össze erejét az átszervezett NMK-Törekvés a nagyszalontai Bocskayval filléres helyáruk mellett.

A mérkőzés iránt érthetően nagy az érdeklődés. Részben mert ez lesz a Töri első komoly bemutatkozása a tavaszi fordulón, részben pedig éppen a Bocskay verte ki a múlt évben a Törekvést a Magyar Kupából.

Ezen a bemutatkozáson nyílik tehát alkalma a csapatnak, hogy alaposan visszavágyjon a kupáért. És meg

is van rá minden remény, hogy a lelkes együttes már az első mérkőzésen tanúsítot tesz arról, hogy jogosan pályázik az NB II. osztályába.

A csapat egyébként így áll fel: Zub — Roeska. Brindás — Bakucz. Czeli. Nagy L. — Góznér, Rómán. Erdélyi. Papp S., Turkus.

Az egyesület ezután is felhívja a rendezőket, hogy vasárnap délelőtt 10 órára pontosan jelenjenek meg az Erzsébet-ligeti pályán.

VESZ brilliánst, ezüstöt, aranya. **ELAD** **ACS TIBOR** Széchenyi-tér 6. sz.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁRCIUS 14. Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összinté beszéd.
- 9.00 Szórakoztató zene.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvintéri templomból. Igét hirdeti dr. Ravasz László püspök.
- 11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi templomból. A szentbeszédet Szunyogh Xavér Ferenc benedectanár mondja.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Rádiózenekar.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Katonaindulók és katonadalkok.
- 17.00 Vizváry Mariska csevegése.
- 17.10 Mindenből mindenkinek.
- 19.05 Hangképek a vasárnap sportjáról.
- 20.00 Zilahy Lajos előadása.
- 20.20 Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál, Mindszenti István énekel.
- 20.30 Zenekari művek.
- 20.50 Pápay Klára verseket mond.
- 21.15 Zenekari művek.
- 22.15 Pia Carmirelli hegedül.
- 22.35 Táncszámok zongorán.
- 23.00 Csárdások

Budapest II.

- 9.00 Szórakoztató zene.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben dr. Marczell Mihály tb. kanonok mondja.
- 11.15 Magyar operettársulatok.
- 14.00 Magyar művészlemez.
- 15.00 Beszkart-zenekar.
- 16.00 Dankó hán. Tragedia öt felvonásban.
- 18.05 Díszelőadás a Magyar Cserekmómozgalom legfőbb védnöke Ö Főméltóságú vitéz nagybányai Horváth Miklós úr, Magyarország kormányzója tiszteletére.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 15. Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Református istentisztelet a Kálvintéri templomból. Igét hirdeti Ravasz László dr. püspök.
- 10.00 Magyarország Főméltóságú Kormányzója szózatát intéz a leventefiúsgárhoz.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet a Bécsekapu-téri templomból. Igét hirdeti Kapi Béla dr. püspök.
- 12.20 Időjelzés. vizállásjelentés.
- 12.30 Az Operaház Zenekara.
- 13.05 Petőfi 1848 márciusában írt verseiből előad Táray Ferenc.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Magyarország Főméltóságú Kormányzója szózatát intéz a leventefiúsgárhoz. Délelőtti adásunk megismétlése. Hangfelvétel.
- 14.15 Részletek a Petőfi-Társaság ünnepi üléséről.
- 14.55 Március idusát ünnepli a magyar hadiüzenet munkásság.

- 15.25 Tárogatónégyes cimbalomkísérettel.
- 15.40 A hősi halált halt Kormányzóhelyettes arcképének leleplezése.
- 15.50 Csóka Béla szabadságharcakorabeli dalokat énekel Zakál Dénes feldolgozásában.
- 17.00 XV. Honvéd Kiívánsághangverseny.
- 20.20 Varga József dr. miniszter ünnepi köszöntője a Gyári szabaddidő-szervezetek és a Székesfőváros üzemének Szabadságünnepén.
- 20.40 A Vitézi Rend Zrínyi Csoportjának műsora.
- 21.10 Márciusi eső. Alkalmi játék egy felvonásban.
- 21.40 Hírek, sporteredmények.
- 22.10 Katonadalkok és indulók.
- 23.00 Magyar zenekari művek.

Budapest II.

- 10.00 Mindenből egy keveset.
- 11.15 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 12.15 Kamarazene.
- 15.00 Filnzene.
- 16.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenye.
- 18.00 Közvetítés a Nemzeti Színházból.

KEDD, MÁRCIUS 16. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebesztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Busch-vonósnégyes.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Büttola Ede tánczenekara.
- 15.15 Veress Károly és fia cigányzenekara muzsikál.
- 15.50 Gyermekekdelután.
- 17.00 Az olasz rádió műsorából.
- 17.25 Közvetítés az erdő népfőiskolából.
- 17.50 Waldbauer-vonósnégyes.
- 18.15 Péch László előadása.
- 18.35 Balázs Gyula dr. magyar nőstáka zongorázik.
- 19.05 Dalos zenés részletek az évad sikereiből.
- 20.20 Felolvasás.
- 20.50 Hanglemez.
- 21.20 Lósy-Schmidt Ede dr. egyetemi magántanár megemlékezik Puszkás Tivadar halálának 50 éves évfordulójáról.
- 21.25 A Rákospalotai MÁV Testvériség Dalkör.
- 22.10 Pertis Puli cigányzenekara.
- 22.40 Weixelgartner Egon dr. zongorázik.
- 23.20 Filmrészletek.

Budapest II.

- 19.05 Mezőgazdasági felőra.
- 19.30 Pécsi Sebestyén játszik a Szent István-bazilika orgonáján.
- 20.00 Halasy József dr. beszél Szent Ágoston Vallomásairól.
- 20.30 A Rákospalotai MÁV Testvériség Dalkör.
- 20.45 Páray Irma előadása Ráskay Leáról.

Férfiruhákat, használtakat **MOLNÁR** használatra üzletében legjobban vehet, eladhat. Bémer-tér 1. (udvarban). Hívásra házhoz jövök.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- ZONGORAT**, vagy pianót vennék, gyártmány, ár megjelöléssel, **Főposta**, fiókszám 208. 409
- Brilliánst**, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekezeréz, Rákóczi-ut 3. 356
- Aranyat**, ezüstöt, brilliánst vásárol Tarjan orás-ékeszerész, Rákóczi-ut 8. 185
- Eladók** regények. Dr. Baditz, Miskolc. 611
- Eladó** 2 vasgőz rézsodronnyal, két éjjeli szekrény. Gerliczy-utca 24. 402
- Hármas** ocska ablak eladó. Akadémia-u. 8. 408
- Eladó** 2 szoba, konyhás ház. Ertekezni Varga Lászlónál, Mindszent-u. 23. szám. Püspöki-ut. 397
- Jókarban** levő ülökádat megvételre keresek. Címét ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 413
- Eladó** jó erős motorbicikli juttányos áron. Ertekezni Attila-utca 36.
- Hálószobabutor**, modern, jókarban, sürgősen eladó. Kovács, Török Ignác-u. 33. 431
- Vennék** jó karban levő 4 vagy 6 személyes luxus vagy teherautót, lehet E. nélkül is. Cím kiadóban. 429
- Eladó** egy pár szép kulesos lószerszám és élő darumadár. Bethlen István-u. 8. 425
- Kombinátszoba**, Schöberlág, rekamiér, henteser eladó. Kapucinus-u. 11. Kanuval szemben. 424
- Egy** nagy tájtékpipa, ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadóban. 423
- Eladó** olesón teljesen új fölyfa parketta Hegyesi Márton-u. 16. 422
- Férfi** nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Címét a kiadóba kérek. 421

Ingatlan

- Olcsó** telket keresek. Cím a kiadóban. 490
- Eladó** sok ingatlan. **Kölcsonók** kaphatók betáblázásra. **Jelinek** ingatlaniroda Teleki-u. 2. Irodai órák 9étől 2-ig 625
- Eladó földbirtokok** 7 és fél hold—35 hold. **Eladó telkek** a következő utcákon, Szent Gellért (3500), Andrássy (7000), Tompa Mihály (15.000), Liliom (13.000), Katona József (1200), Csaatlós (1500), Roham (2000), Beethoven (3500), Botond (5000) stb. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 428
- A múlt heti** ingatlan piacról jelenti a **Jelinek** ingatlaniroda (Teleki-u. 2.) Igen nagy vételi kedv mutatkozott, magánházak, kisebb, nagyobb bérházak iránt, eokan kerestek telket, ezélot vételre más városokból is jelentkeztek vevők. 427

Állást nyec

- KIFUTÓ-FIUT** felvez a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5. **Tisztviselőnt** keres itteni iparvállalat azonnali belépésre. Csak érettségizett. jó számoló munkaerők — kezdők is — adják be ajánlatukat a fizetési igényük megjelölésével „Öskeresztény tisztviselőnt” jellegre a kiadóba. 388
- Jóírású** keresztény nőt, vagy férfit irodába gyakornokul felvezünk. Jelentkezés csak délelőtt 10—12 óra közt **Star Téglagyár** központi irodájában, Sas-palota, I. emelet. 430
- 17—19 éves ifjak**, legalább 6 elemivel felvételnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyár váradszöllősi telepén. Jelentkezés 10—12 óra között. 393
- Felsőréss** készítéshez szabást és cugeher vágót felvezek. Fekete, Fábrián-u. 1. szám. 411
- Férfiing** varrónót bent, kinti állandó munkára felvezek. Cím a kiadóban. 426
- 200** köbcentis motorkerékpár eladó. Árpád vezér-ut 142. 415

20—30 éves nők legalább 6 elemivel felvételnek a Dreher-Haggenmacher Nagvárad Sörgyárnál. Jelentkezés 10—12 óra között a váradszöllősi telepén. 392

10—15 ezer pengővel társat keresek, pénze 100 százalékig biztosítva. Címét „Tisztességes haszon” jellegre a kiadóba kérek. 416

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál, Nagvárad, Hodossy-u. 30. 417

Gazdatiszt gyakorlatlalt keresetetik nagyobb uradalom részére. „Gyakorlatlalt” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Nagvárad. 418

Hat és öt éves fiainkhoz keresünk gyermekszertető intelligens leányt falura. Fényképes leveleket kir. közjegyző Vádasosnamény címre. 419

Ügyes bejárónót keresek azonnalra. Arany János-u. 6. ajtó 4. 410

Kocsikat felvez a Dreher-Haggenmacher Nagvárad Sörgyár. Jelentkezés 10—12 óra között a váradszöllősi telepén. 391

Perfekt gyors- és gépirónót felvezek. Dr. Dobay és dr. Könyves ügyvédi iroda. Szaniszló-utca 4. 405

Oktatás

Szabó Ferenc GYORSIRÓ, és **GÉPIRÓISKOLÁJA**, Nagvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941—32.) Vidékieknek vasutj kedvezmény. — Telefon: 34—05.

Francia társalás, irodalom, nyelvtan, kiéjtés párizsi diplomás tanárnál. Garantált siker, Telefon 10—43. 414

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 evi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás. Szilgietti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Félfürdői bazár bérletéhez tőke és aktív munkával társat vagy társnót keresek. Kiss Gábor, Kolozsvári-ut 7. 432

Üzlethelyiség kiadó, Arany János-u. 14. csemetni a gangon. 470

Kötők, horgolek ujat és ócska szöveteket, gyönyörűen javítok, **felbontok**, átalakítok, gyermekruháknak is. Harisnyatalpalás, bontott szárból, szemzedés. Bodánénál, Koseuth-u. 18. kézimunkaüzletben. 387

Vámmalom, olajjuttóval, jól bevezetve, azonnalra bérbeadó, készpénzzel és ingatlan garanciával rendelkezőnek. Cím a kiadóban. 412

Kölcsonnt előnyös feltétel mellett folyósit „Hitelszövetkezet, Bethlen István u. 6. 362

Páratolja a kezesztény ipart!

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.
Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén. Nagvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.